Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ

P10_TA(2025)0174

Δημόσιες συμβάσεις

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 9ης Σεπτεμβρίου 2025 σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις (2024/2103(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 3,

– έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα 114, 151 και 156,

– έχοντας υπόψη την οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ[1],

– έχοντας υπόψη την οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις προμήθειες φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ[2],

– έχοντας υπόψη την οδηγία 2007/66/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2007, για την τροποποίηση των οδηγιών 89/665/ΕΟΚ και 92/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου όσον αφορά τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών προσφυγής στον τομέα της σύναψης δημόσιων συμβάσεων[3] (οδηγία για τα διορθωτικά μέτρα),

---

1 ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj.
2 ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 243, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj.
3 ΕΕ L 335 της 20.12.2007, σ. 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2007/66/oj.

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/1031 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουνίου 2022, σχετικά με την πρόσβαση των οικονομικών φορέων, αγαθών και υπηρεσιών τρίτων χωρών στις αγορές της Ένωσης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και των συμβάσεων παραχώρησης και τις διαδικασίες που υποστηρίζουν τις διαπραγματεύσεις σχετικά με την πρόσβαση των οικονομικών φορέων, αγαθών και υπηρεσιών της Ένωσης στις αγορές δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων παραχώρησης τρίτων χωρών (μέσο για τις διεθνείς δημόσιες συμβάσεις – IPI)[1],

– έχοντας υπόψη την οδηγία (ΕΕ) 2019/882 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας προϊόντων και υπηρεσιών[2] (ευρωπαϊκή πράξη για την προσβασιμότητα) και την οδηγία (ΕΕ) 2016/2102 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, για την προσβασιμότητα των ιστοτόπων και των εφαρμογών για φορητές συσκευές των οργανισμών του δημόσιου τομέα[3] (οδηγία για την προσβασιμότητα στον παγκόσμιο ιστό),

– έχοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ), της 30ής Ιανουαρίου 2020, στην υπόθεση C-395/18, Tim SpA – Direzione e coordinamento Vivendi SA κατά Consip SpA, Ministero dell’Economia e delle Finanze[4],

– έχοντας υπόψη τις πρόσφατες αποφάσεις του ΔΕΕ σχετικά με τη συμμετοχή αλλοδαπών προσφερόντων σε διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων της ΕΕ, και συγκεκριμένα τις αποφάσεις της 22ας Οκτωβρίου 2024 στην υπόθεση C-652/22, Kolin Inşaat Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ κατά Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave[5] και της 13ης Μαρτίου 2025 στην υπόθεση C-266/22,

---

1 ΕΕ L 173 της 30.6.2022, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1031/oj.

2 ΕΕ L 151 της 7.6.2019, σ. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj.

3 ΕΕ L 327 της 2.12.2016, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/2102/oj.

4 Απόφαση του Δικαστηρίου, της 30ής Ιανουαρίου 2020, στην υπόθεση C-395/18, Tim SpA – Direzione e coordinamento Vivendi SA κατά Consip SpA, Ministero dell’Economia e delle Finanze, ECLI:EU:C:2020:58.

5 Απόφαση του Δικαστηρίου, της 22ας Οκτωβρίου 2024, στην υπόθεση C-652/22, Kolin Inşaat Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ κατά Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave, ECLI:EU:C:2024:910.

CRRC Qingdao Sifang Co. Ltd, Astra Vagoane Călători SA κατά Autoritatea pentru Reformă Feroviară, Alstom Ferroviaria SpA[1],

– έχοντας υπόψη τη συμφωνία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου για τις δημόσιες συμβάσεις του 2012,

– έχοντας υπόψη το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2025, της 11ης Φεβρουαρίου 2025, με τίτλο «Προχωράμε μαζί για μια πιο τολμηρή, απλούστερη και ταχύτερη Ένωση» (COM(2025)0045),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 26ης Φεβρουαρίου 2025, με τίτλο «Η συμφωνία για καθαρή βιομηχανία: Κοινός χάρτης πορείας για την ανταγωνιστικότητα και την απανθρακοποίηση» (COM(2025)0085),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 29ης Ιανουαρίου 2025, με τίτλο «Πυξίδα ανταγωνιστικότητας για την ΕΕ» (COM(2025)0030),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 19ης Ιουνίου 2024, με τίτλο «Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2024 – Εαρινή δέσμη» (COM(2024)0600),

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής με τίτλο «SME needs analysis in Public Procurement» (Ανάλυση των αναγκών των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις) (2021)[2],

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 9ης Δεκεμβρίου 2021, με τίτλο «Οικοδόμηση μιας οικονομίας στην υπηρεσία των ανθρώπων: σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία» (COM(2021)0778),

– έχοντας υπόψη τη σύμβαση C94 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, του 1949, σχετικά με τις ρήτρες εργασίας (δημόσιες συμβάσεις),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 3ης Οκτωβρίου 2017, με τίτλο «Να γίνουν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών αποτελεσματικές μέσα στην Ευρώπη και για την Ευρώπη» (COM(2017)0572),

---

1 Απόφαση του Δικαστηρίου, της 13ης Μαρτίου 2025, στην υπόθεση C-266/22, CRRC Qingdao Sifang Co. Ltd, Astra Vagoane Călători SA κατά Autoritatea pentru Reformă Feroviară, Alstom Ferroviaria SpA, ECLI:EU:C:2025:178.

2 Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ, t33, Celotti, P., Alessandrini, M., Valenza, A. κ.ά., SME needs analysis in public procurement – Final report (Ανάλυση των αναγκών των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις – Τελική έκθεση), Υπηρεσία Εκδόσεων, 2021, https://data.europa.eu/doi/10.2873/86199.

– έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών, της 4ης Δεκεμβρίου 2024, με τίτλο «Θωράκιση των ευρωπαϊκών περιφερειών: ενίσχυση της τοπικής και περιφερειακής οικονομικής ανθεκτικότητας στη στρατηγική εξέλιξη της ενιαίας αγοράς»[1],

– έχοντας υπόψη την ειδική έκθεση αριθ. 28/2023 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, της 4ης Δεκεμβρίου 2023, με τίτλο «Δημόσιες συμβάσεις στην ΕΕ: λιγότερος ανταγωνισμός στις συμβάσεις έργων, αγαθών και υπηρεσιών τη δεκαετία μέχρι το 2021» (ειδική έκθεση του ΕΕΣ),

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 24ης Μαΐου 2024, σχετικά με την ειδική έκθεση αριθ. 28/2023 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου με τίτλο «Βελτίωση του θεμιτού και βιώσιμου ανταγωνισμού για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, αγαθών και υπηρεσιών της ΕΕ»[2],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 16ης Δεκεμβρίου 2020 σχετικά με μια νέα στρατηγική για τις ευρωπαϊκές ΜΜΕ[3],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 13ης Ιουλίου 2023 σχετικά με την κατάσταση της ένωσης των ΜΜΕ[4],

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής, της 20ής Μαΐου 2021, με τίτλο «Εφαρμογή και βέλτιστες πρακτικές των εθνικών πολιτικών για τις δημόσιες συμβάσεις στην εσωτερική αγορά» (COM(2021)0245),

- έχοντας υπόψη τη μελέτη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2023, με τίτλο «The social impact of public procurement – Can the EU do more?» (Ο κοινωνικός αντίκτυπος των δημόσιων συμβάσεων – Μπορεί η ΕΕ να κάνει περισσότερα;)[5],

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Ευρωπαϊκής Αρχής Εργασίας (ELA), του Μαΐου του 2024, με τίτλο «Evaluating policy responses to

---

1 ΕΕ C, C/2024/7061, 4.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7061/oj.

2 ΕΕ C, C/2024/3521, 3.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3521/oj, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3521/oj.

3 ΕΕ C 445 της 29.10.2021, σ. 2.

4 ΕΕ C, C/2024/4013, 17.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4013/oj.

5 Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: Θεματικό Τμήμα Οικονομίας, Επιστημών και Ποιότητας Ζωής, Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Πολιτικών, Caimi, V. και Sansonetti, S., *«The social impact of public procurement – Can the EU do more?»* (Ο κοινωνικός αντίκτυπος των δημόσιων συμβάσεων – Μπορεί η ΕΕ να κάνει περισσότερα;), Οκτώβριος 2023.

prevent undeclared work in public procurement contracts» (Αξιολόγηση των πολιτικών απαντήσεων στην πρόληψη της αδήλωτης εργασίας στις δημόσιες συμβάσεις),

– έχοντας υπόψη τις εκθέσεις του Mario Draghi, της 9ης Σεπτεμβρίου 2024, με τίτλο «Το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας» (έκθεση Draghi) και του Enrico Letta, της 17ης Απριλίου 2024, με τίτλο «Πολύ περισσότερο από μια απλή αγορά» (έκθεση Letta),

– έχοντας υπόψη το άρθρο 55 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Διεθνούς Εμπορίου και της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών (A10-0147/2025),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δημόσιες συμβάσεις αντιπροσωπεύουν περίπου το 14 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της ΕΕ και χρησιμεύουν ως σημαντικό μέσο για την οικονομική ανάπτυξη, ιδίως για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), την καινοτομία, τη βιωσιμότητα και την κοινωνική συνοχή, καθώς και για την προώθηση της τοπικής βιομηχανίας και των ποιοτικών θέσεων εργασίας στην ΕΕ και για τη στήριξη της μετάβασης προς ανθεκτικές αλυσίδες εφοδιασμού και επιχειρηματικά μοντέλα, μεταξύ άλλων στις αλυσίδες υπεργολαβίας·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, ως οι μεγαλύτεροι επενδυτές και οι μεγαλύτερες αναθέτουσες αρχές στην ΕΕ, περιορίζονται όλο και περισσότερο από αυστηρούς ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες, πολύπλοκες νομικές απαιτήσεις και διαδικασίες και δυσανάλογες διοικητικές επιβαρύνσεις, ενώ ταυτόχρονα αντιμετωπίζουν συνεχή έλλειψη χρηματοδοτικών πόρων, ειδικευμένου προσωπικού και τεχνικής εμπειρογνωμοσύνης —ιδίως σε επίπεδο δήμων και μικρότερων περιφερειών— γεγονός που συχνά απαιτεί την εξωτερική ανάθεση βασικών καθηκόντων σε εξωτερικές οντότητες, προκαλώντας έτσι πρόσθετη οικονομική πίεση και διαδικαστικές καθυστερήσεις·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δημόσιες συμβάσεις μπορούν να έχουν δευτερογενείς επιπτώσεις, οι οποίες αυξάνουν τη ζήτηση για βιώσιμα αγαθά και υπηρεσίες σε ολόκληρη την αγορά και στηρίζουν τη δημιουργία πρωτοπόρου αγοράς·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η μεταρρύθμιση του 2014 αποσκοπούσε στην απλούστευση των διαδικασιών, στην ενίσχυση της διαφάνειας και της καταπολέμησης της διαφθοράς, στην προαγωγή της συμμετοχής των ΜΜΕ και των καινοτόμων νεοφυών επιχειρήσεων και στην ενσωμάτωση στρατηγικών στόχων για τις δημόσιες συμβάσεις με εκούσια προσέγγιση και ότι, ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις όσον αφορά τη διαφάνεια, την

αποτελεσματικότητα, την ευρύτερη χρήση και την ευθυγράμμιση μη τιμολογιακών κριτηρίων, την πρόσβαση σε δεδομένα και τον εξορθολογισμό της επιβολής, καθώς και την πρόληψη της απάτης και της διαφθοράς·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η μεταρρύθμιση του 2014 εισήγαγε τα κριτήρια της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς (ΜΕΑΤ) με σκοπό την παροχή κινήτρων για τη χρήση ποιοτικών κριτηρίων, όπως η συνεκτίμηση περιβαλλοντικών και κοινωνικών πτυχών κατά την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ειδική έκθεση του ΕΕΣ επισήμανε ότι, το 2021, μεγάλο ποσοστό των συμβάσεων εξακολουθούσε να ανατίθεται αποκλειστικά με βάση το κριτήριο της χαμηλότερης τιμής· λαμβάνοντας υπόψη ότι, το 2023, 20 κράτη μέλη ανέθεσαν πάνω από το 50 % των δημόσιων διαγωνισμών τους βάσει μόνο της τιμής, εκ των οποίων 10 κράτη μέλη ανέθεσαν πάνω από το 80 % των δημόσιων διαγωνισμών τους βάσει μόνο της τιμής·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ειδική έκθεση του ΕΕΣ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το επίπεδο ανταγωνισμού για τις δημόσιες συμβάσεις μειώθηκε από το 2014, και ότι στα περισσότερα κράτη μέλη η επίπτωση αυτού του κριτηρίου ανάθεσης με βάση τη χαμηλότερη τιμή αυξήθηκε ακόμη και κατά την εξεταζόμενη περίοδο·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κατώτατα όρια της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και κατασκευαστικών έργων έχουν παραμείνει σχεδόν αμετάβλητα από το 1994· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτά τα κατώτατα όρια, τα οποία προσαρμόζονται στις τιμές της αγοράς, μειώνονται συνεχώς σε πραγματικούς όρους· λαμβάνοντας υπόψη ότι, ως εκ τούτου, ένας αυξανόμενος αριθμός μικρότερων συμβάσεων πρέπει πλέον να προκηρύσσεται σε επίπεδο ΕΕ μέσω διαδικασιών που συχνά είναι χρονοβόρες και πολύπλοκες·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας (ELA) διαπίστωσε ότι «όταν χρησιμοποιείται η χαμηλότερη τιμή ως το μοναδικό κριτήριο επιλογής, ο κίνδυνος αδήλωτης εργασίας αυξάνεται λόγω της πίεσης στο κόστος εργασίας»· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ELA επισήμανε επίσης ότι «είναι κοινώς γνωστό ότι η προτεραιότητα του κριτηρίου της χαμηλότερης τιμής στις δημόσιες συμβάσεις μπορεί να δημιουργήσει ένα περιβάλλον στο οποίο είναι πιθανότερο να σημειωθούν παραβιάσεις του εργατικού δικαίου λόγω πιέσεων μείωσης του κόστους και ανεπαρκούς εποπτείας· το κριτήριο της χαμηλότερης τιμής μπορεί να παρακινήσει τους αναδόχους να δραστηριοποιηθούν στην αδήλωτη οικονομία για να μειώσουν το κόστος και να παρακάμψουν τους εργασιακούς κανονισμούς»·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στην τελική έκθεση της Επιτροπής με τίτλο «SME needs analysis in public procurement» (Ανάλυση των αναγκών

των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις)[1] επισημαίνεται ότι οι πρακτικές σύναψης δημόσιων συμβάσεων δεν έχουν ακόμη αποσαφηνιστεί, απλουστευθεί και τυποποιηθεί, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τα διαφορετικά διοικητικά συστήματα των κρατών μελών·

I. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι άμεσες διασυνοριακές δημόσιες συμβάσεις παραμένουν περιορισμένες μόλις στο 5 %[2] του συνόλου των δημόσιων συμβάσεων, γεγονός που υποδηλώνει ότι εξακολουθούν να υπάρχουν εμπόδια για τον διασυνοριακό ανταγωνισμό και την πρόσβαση στην αγορά, καθώς και πολύπλοκες διαδικασίες· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αριθμός αυτός δεν λαμβάνει υπόψη τη συμμετοχή θυγατρικών άλλων κρατών μελών στη χώρα στην οποία διεξάγεται η διαδικασία σύναψης της σύμβασης·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι Επιτροπή επισημαίνει διάφορες περιπτώσεις ανασφάλειας δικαίου στην προώθηση κοινωνικά υπεύθυνων και καινοτόμων δημόσιων συμβάσεων[3]· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εν λόγω περιπτώσεις ανασφάλειας δικαίου περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, δυσκολίες στη σύνδεση των κοινωνικών διαστάσεων με το αντικείμενο μιας σύμβασης·

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Πρόεδρος της Επιτροπής έχει δεσμευτεί για την αναθεώρηση του πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις με σκοπό να καταστεί δυνατή «η προτίμηση ευρωπαϊκών προϊόντων στις δημόσιες συμβάσεις για ορισμένους στρατηγικούς τομείς»[4]·

ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αναθεώρηση των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις θα πρέπει να επικεντρωθεί στην ενθάρρυνση των ποιοτικών κριτηρίων, στον εξορθολογισμό των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων και στη διασφάλιση της βέλτιστης δυνατής αξιοποίησης των χρημάτων των φορολογουμένων· λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη ότι οι κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις πρέπει να

---

1 Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ κ.ά., SME needs analysis in public procurement – Final report (Ανάλυση των αναγκών των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις – Τελική έκθεση), Υπηρεσία Εκδόσεων, 2021, https://data.europa.eu/doi/10.2873/86199.

2 Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ειδική έκθεση 28/2023: «Δημόσιες συμβάσεις στην ΕΕ — Λιγότερος ανταγωνισμός στις συμβάσεις έργων, αγαθών και υπηρεσιών τη δεκαετία μέχρι το 2021», Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, 2023.

3 Έκθεση της Επιτροπής, της 20ής Μαΐου 2021, με τίτλο «Εφαρμογή και βέλτιστες πρακτικές των εθνικών πολιτικών για τις δημόσιες συμβάσεις στην εσωτερική αγορά» (COM(2021)0245).

4 Πολιτικές κατευθύνσεις της Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 18ης Ιουλίου 2024, με τίτλο «Η επιλογή της Ευρώπης – Πολιτικές κατευθύνσεις για την επόμενη Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2024-2029», σ. 11.

λαμβάνουν υπόψη τον ιδιαίτερο χαρακτήρα των διαφόρων τομέων και κλάδων, και τους ειδικούς στόχους των αναθετουσών αρχών, αναγνωρίζοντας ότι μια ενιαία προσέγγιση των ρυθμιστικών μέτρων, όπως οι όροι πληρωμής, ενδέχεται να μην είναι κατάλληλη για όλους τους τομείς, και ότι απαιτούνται προσαρμοσμένες διατάξεις σε ειδικούς τομεακούς κανονισμούς προκειμένου να διασφαλιστεί η ευθυγράμμιση των γενικών πλαισίων για τις δημόσιες συμβάσεις με τις ειδικές ανά κλάδο επιχειρησιακές και οικονομικές πραγματικότητες· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επιλεγείσες προσφορές θα πρέπει να προκρίνονται σύμφωνα με τη λύση που η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή θεωρεί ως την καλύτερη από οικονομική άποψη μεταξύ των υποβληθεισών προσφορών, προκειμένου να ενθαρρυνθεί ο προσανατολισμός προς την ποιότητα και η ευελιξία στις δημόσιες συμβάσεις·

ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δημόσιες συμβάσεις εξακολουθούν να αποτελούν ουδέτερο και διαδικαστικό εργαλείο, το οποίο ρυθμίζει τον τρόπο με τον οποίο οι δημόσιες αρχές αγοράζουν αγαθά και υπηρεσίες και όχι το τι αγοράζουν·

ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, δεδομένων των προκλήσεων που σχετίζονται με την ευρωπαϊκή βιομηχανική κυριαρχία και της ανάγκης για διατήρηση και ενίσχυση των ευρωπαϊκών θέσεων εργασίας και της ευρωπαϊκής τεχνογνωσίας, οι δημόσιες συμβάσεις θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν ως σημαντικός στρατηγικός μοχλός για την προώθηση της δημιουργίας προστιθέμενης αξίας εντός της ΕΕ, ενισχύοντας έτσι τη βιομηχανική ανθεκτικότητα και τη βιωσιμότητα των ευρωπαϊκών εφοδιαστικών αλυσίδων·

ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι θα πρέπει να επιτρέπεται στις αναθέτουσες αρχές στην ΕΕ να προτιμούν προσφορές που περιλαμβάνουν σημαντικό ποσοστό προστιθέμενης αξίας παραγόμενης εντός της ΕΕ·

ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η χρήση κριτηρίων βιωσιμότητας μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της ΕΕ, υπό την προϋπόθεση ότι τα κριτήρια αυτά είναι σαφώς καθορισμένα, αναλογικά και δεν περιορίζουν τις αναθέτουσες αρχές στην κάλυψη των πραγματικών αναγκών τους όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις·

ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αναθέτουσες αρχές δραστηριοποιούνται σε διαφορετικά τοπικά πλαίσια και πλαίσια αγοράς και πρέπει να διατηρούν την ελευθερία να καθορίζουν το αντικείμενο, το πεδίο εφαρμογής και τις στρατηγικές προτεραιότητες των δημόσιων συμβάσεων σύμφωνα με τις πραγματικές ανάγκες και ικανότητές τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αρχές της αναλογικότητας και της επικουρικότητας πρέπει να διαφυλάσσονται σε κάθε προσέγγιση σε επίπεδο ΕΕ για βιώσιμες δημόσιες συμβάσεις·

ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι αναγκαίο να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη στις δημόσιες συμβάσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι η έλλειψη διαφάνειας και δικαιοσύνης στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων των ανησυχιών για ευνοιοκρατία, των ασαφών κριτηρίων επιλογής, των ανεπαρκών μηχανισμών εποπτείας και των ανεπαρκών εξαιρέσεων και κυρώσεων, υπονομεύει την εμπιστοσύνη στις δημόσιες συμβάσεις και καθιστά δυνατή τη διαφθορά· λαμβάνοντας υπόψη ότι η υπερβολική εξάρτηση από το κριτήριο της χαμηλότερης τιμής μπορεί σε ορισμένες περιπτώσεις να ασκήσει πτωτική πίεση στην ποιότητα των υπηρεσιών, στην ασφάλεια και στις συνθήκες εργασίας και μπορεί να έχει δυσμενείς μακροπρόθεσμες οικονομικές επιπτώσεις στις αναθέτουσες αρχές· λαμβάνοντας υπόψη ότι υπήρξαν περιπτώσεις ανάθεσης χωρίς πραγματικό ανταγωνισμό, αδιαφανείς και χωρίς αποτελεσματικό εξωτερικό ελέγχου των κριτηρίων επιλογής, γεγονός που καταδεικνύει την επείγουσα ανάγκη ενίσχυσης των αρχών της διαφάνειας, της ισότητας και της νομιμότητας σε όλα τα στάδια των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων·

Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, ιδίως οι ΜΜΕ, αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσκολίες όσον αφορά την πρόσβαση στις διεθνείς αγορές δημόσιων συμβάσεων λόγω πολιτικών προστατευτισμού σε τρίτες χώρες, ενώ η ΕΕ διατηρεί μια από τις πιο ανοικτές αγορές δημόσιων συμβάσεων παγκοσμίως, γεγονός που οδηγεί σε αθέμιτα ανταγωνιστικά μειονεκτήματα για τις εταιρείες της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι, πέρα από τις πολιτικές προστατευτισμού, ο θεμιτός ανταγωνισμός συχνά στρεβλώνεται από την επιδότηση προϊόντων εκ μέρους των κυβερνήσεων τρίτων χωρών, από μέτρα που εισάγουν διακρίσεις και από έλλειψη αμοιβαιότητας και ασφάλειας δικαίου·

ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ πρόσθεσε πρόσφατα το μέσο για τις διεθνείς δημόσιες συμβάσεις και τον κανονισμό για τις ξένες επιδοτήσεις[1] στην εργαλειοθήκη της για την εμπορική άμυνα με σκοπό την προώθηση της αμοιβαιότητας όσον αφορά την πρόσβαση στις διεθνείς αγορές δημόσιων συμβάσεων και τη διασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού για τις εταιρείες και τα προϊόντα της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι περιβαλλοντικές, κοινωνικές και εργασιακές απαιτήσεις και οι απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας θα ίσχυαν για τους οικονομικούς φορείς τρίτων χωρών σύμφωνα με τις

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2560 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για τις ξένες επιδοτήσεις που στρεβλώνουν την εσωτερική αγορά (ΕΕ L 330 της 23.12.2022, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj).

οδηγίες 2014/23/ΕΕ[1], 2014/24/ΕΕ, 2014/25/ΕΕ και (ΕΕ) 2024/1760[2] και άλλες νομοθετικές πράξεις της Ένωσης·

ΚΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η συμφωνία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) για τις δημόσιες συμβάσεις το 2012 δεν έχει ακόμη υπογραφεί από όλα τα μέλη του ΠΟΕ και ότι η τελευταία της έκδοση δεν περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ούτε τα παγκόσμια εργασιακά και περιβαλλοντικά πρότυπα που εγκρίθηκαν μετά τη σύναψή της ούτε έναν επικαιροποιημένο μηχανισμό προσαρμογής του πληθωρισμού·

ΚΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αποφάσεις του ΔΕΕ σχετικά με τη συμμετοχή αλλοδαπών προσφερόντων σε διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων της ΕΕ (υποθέσεις C-652/22 και C-266/22) διευκρινίζουν ότι οι αλλοδαποί προσφέροντες από χώρες που δεν έχουν συνάψει πολυμερή, πλειονομερή ή διμερή συμφωνία δεν έχουν εξασφαλισμένη πρόσβαση στην αγορά δημόσιων συμβάσεων της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι το ΔΕΕ επιβεβαίωσε εκ νέου την αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΕ στον τομέα αυτό και επιβεβαίωσε ότι, ελλείψει τέτοιων συμφωνιών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν, σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ, να περιορίσουν ή να αποκλείσουν τους εν λόγω προσφέροντες — μια κατάσταση που μπορεί να οδηγήσει σε αποκλίνουσες εθνικές πρακτικές·

ΚΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αύξηση των γεωπολιτικών εντάσεων οδηγεί σε αναδιάρθρωση του διεθνούς εμπορίου και σε νέα δυναμική της οικονομίας —με αποτέλεσμα την ανάδυση νέων στρατηγικών εξαρτήσεων που ευνοούνται από τη συγκέντρωση των εισαγωγών και τις περιορισμένες δυνατότητες υποκατάστασής τους— και ενέχει κινδύνους για τη σταθερότητα των αλυσίδων εφοδιασμού· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό απαιτεί την ενισχυμένη και στρατηγική χρήση των δημόσιων συμβάσεων για τη στήριξη της ενωσιακής οικονομίας και της ανθεκτικότητάς της, τη μείωση των επιβλαβών εξαρτήσεων και την ενίσχυση της στρατηγικής αυτονομίας·

ΚΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πολιτικές για τις δημόσιες συμβάσεις θα πρέπει να προωθούν την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα και καινοτομία·

---

1 Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/23/oj).

2 Οδηγία (ΕΕ) 2024/1760 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, για την εταιρική δέουσα επιμέλεια όσον αφορά τη βιωσιμότητα, και για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937 και του κανονισμού (ΕΕ) 2023/2859 (ΕΕ L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj).

ΚΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η χαμηλότερη τιμή αποτελεί σημαντικό κριτήριο ανάθεσης στους περισσότερους διαγωνισμούς στην ΕΕ — σε ορισμένα κράτη μέλη εφαρμόζεται έως και στο 95 %[1] των περιπτώσεων ή είναι μερικές φορές το μοναδικό κριτήριο τόσο στο στάδιο της υποβολής προσφορών όσο και στο στάδιο ανάθεσης μιας διαδικασίας σύναψης σύμβασης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ELA, στην έκθεσή της του Μαΐου του 2024, παρατηρεί ότι η εξάρτηση από το κριτήριο της χαμηλότερης τιμής —ιδίως σε τομείς υψηλής έντασης εργασίας όπου κυριαρχούν οι δαπάνες προσωπικού— μπορεί να επιδεινώσει την εμφάνιση αδήλωτης εργασίας και να υπονομεύσει την ποιότητα των υπηρεσιών ή των προϊόντων, τη βιωσιμότητα και τα κοινωνικά πρότυπα[2]· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εκπρόσωποι των ΜΜΕ και τα άτομα που ερωτήθηκαν από ΜΜΕ αναφέρουν επανειλημμένα ότι οι αναθέτουσες αρχές αγνοούν την οριζόντια κοινωνική ρήτρα, επισημαίνοντας ότι αναθέτουν συμβάσεις αποκλειστικά με βάση τη χαμηλότερη τιμή, γεγονός που ενθαρρύνει τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και αποθαρρύνει τη συμμετοχή προσφερόντων που συμμορφώνονται με τους εργασιακούς νόμους και τις εργασιακές πρακτικές·

ΚΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το ΔΕΕ στην απόφασή του στην υπόθεση C-395/18 επιβεβαιώνει ότι οι απαιτήσεις του άρθρου 18 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ προβλέπουν ότι οι οικονομικοί φορείς πρέπει να συμμορφώνονται, κατά την εκτέλεση δημόσιων συμβάσεων, με υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, συνιστούν δεσμευτική αρχή, όπως και οι άλλες αρχές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου, δηλαδή της ίσης μεταχείρισης, της αποφυγής των διακρίσεων, της διαφάνειας και της αναλογικότητας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η απόφαση διευκρινίζει επίσης ότι τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν υπόψη τις παραβιάσεις από υπεργολάβους κατά τον καθορισμό των λόγων αποκλεισμού, υπό την προϋπόθεση ότι τηρείται αυστηρά η αρχή της αναλογικότητας·

ΚΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δημόσιες συμβάσεις αποτελούν βασικό εργαλείο για την ενεργό στήριξη της μετάβασης σε μια βιώσιμη, χωρίς αποκλεισμούς και δίκαιη οικονομία και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης και των αξιοπρεπών συνθηκών εργασίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να ενθαρρύνονται να επιδιώκουν στόχους δημόσιου συμφέροντος μέσω δημόσιων συμβάσεων, μεταξύ άλλων την κοινωνική ένταξη, τις ποιοτικές θέσεις εργασίας, τις ίσες

---

1 Ειδική έκθεση 28/2023 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, γράφημα 11.

2 Έκθεση της ELA, του Μαΐου 2024, με τίτλο «Evaluating policy responses to prevent undeclared work in public procurement contracts» (Αξιολόγηση των πολιτικών απαντήσεων στην πρόληψη της αδήλωτης εργασίας στις δημόσιες συμβάσεις).

ευκαιρίες, την εδαφική συνοχή και τη στήριξη των φορέων της κοινωνικής οικονομίας·

ΚΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αξιοποίηση του πλήρους δυναμικού των στρατηγικών δημόσιων συμβάσεων απαιτεί τη μετάβαση από μια προσέγγιση που βασίζεται αμιγώς στο κόστος σε μια προσέγγιση που λαμβάνει επίσης υπόψη την ανθεκτικότητα και την κοινωνική και περιβαλλοντική αξία, μεταξύ άλλων μέσω του σεβασμού των συλλογικών διαπραγματεύσεων και των θεμελιωδών εργασιακών δικαιωμάτων·

Λ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η υπεργολαβία είναι ζωτικής σημασίας για τις ΜΜΕ όσον αφορά τον θεμιτό ανταγωνισμό και την ικανότητά τους να βασίζονται σε εξειδικευμένη εμπειρογνωμοσύνη· λαμβάνοντας υπόψη ότι μπορεί επίσης να ενισχύσει την αποδοτικότητα, την καινοτομία και τη συμμετοχή των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι, λόγω νομικών ασαφειών και ανεπαρκούς επιβολής, τα πολλαπλά επίπεδα υπεργολαβίας ενδέχεται να αποδυναμώσουν τη λογοδοσία, να αυξήσουν τους κινδύνους παραβιάσεων του εργατικού δικαίου και να παρεμποδίσουν την αποτελεσματική επιβολή·

ΛΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αυξανόμενη ψηφιοποίηση των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων πρέπει να συνοδεύεται από ισχυρά μέτρα κυβερνοασφάλειας, προϋποθέσεις που σχετίζονται με τη διαλειτουργικότητα, καθώς και εύχρηστες και εναρμονισμένες ψηφιακές πλατφόρμες για την υποβολή προσφορών, και να διασφαλίζεται η διαφάνεια και η μηχαναγνωσιμότητα για λόγους ανάλυσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ψηφιοποίηση μπορεί, επιπλέον, να συμβάλει στην απλούστευση της πρόσβασης των επιχειρήσεων, ιδίως των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων, στις δημόσιες συμβάσεις, καθώς και στη μείωση του γραφειοκρατικού φόρτου για τις μικρότερες αναθέτουσες αρχές·

ΛΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, αντί να υιοθετήσει μια «μόνο ευρωπαϊκή» στάση, η ΕΕ θα πρέπει να επικεντρωθεί στον καλύτερο δυνατό ποιοτικό εφοδιασμό, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη ένα ευρύ φάσμα συνθηκών, συμπεριλαμβανομένων των τιμών, της ασφάλειας, της ποιότητας, της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και των συνθηκών εργασίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι θα πρέπει επίσης να επικεντρωθεί στην προώθηση εταιρικών σχέσεων με τους δημοκρατικούς συμμάχους της·

ΛΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, παρά τον στόχο της μεταρρύθμισης του 2014 και τις προσπάθειες προώθησης της ουσιαστικής συμμετοχής των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις, η συμμετοχή τους παραμένει περιορισμένη λόγω του μεγάλου μεγέθους των συμβάσεων, των δυσανάλογων διοικητικών απαιτήσεων, της έλλειψης προσαρμοσμένων μηχανισμών στήριξης που θα τους επέτρεπαν να ανταγωνίζονται αποτελεσματικά τις μεγαλύτερες οντότητες, της

έλλειψης σαφήνειας των προκηρύξεων διαγωνισμών και των επαναλαμβανόμενων καθυστερήσεων πληρωμών·

ΛΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι στρατηγικές δημόσιων συμβάσεων μπορούν να προωθήσουν ένα οικονομικό περιβάλλον κατάλληλο για την τοπική ανάπτυξη, ενισχύοντας την ευημερία της κοινότητας, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη μακροπρόθεσμη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, ενδυναμώνοντας έτσι στον μέγιστο δυνατό βαθμό τον ρόλο των ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των νεοφυών επιχειρήσεων και των οργανώσεων της κοινωνικής οικονομίας, στους δημόσιους διαγωνισμούς·

ΛΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 27 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία θεσπίζει την αρχή των ίσων ευκαιριών απασχόλησης σε προσβάσιμες και χωρίς αποκλεισμούς αγορές εργασίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η οδηγία 2014/24/ΕΕ σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις επιτρέπει την ενσωμάτωση κοινωνικών κριτηρίων στην ανάθεση συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που στηρίζουν την απασχόληση χωρίς αποκλεισμούς και αντιμετωπίζουν τον κοινωνικό αποκλεισμό· λαμβάνοντας υπόψη ότι η στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030 αναγνωρίζει τις συμβάσεις ανατιθέμενες κατ’ αποκλειστικότητα βάσει της οδηγίας 2014/24/ΕΕ ως ένα εργαλείο, μεταξύ άλλων, για τη διασφάλιση προτύπων προσβασιμότητας·

ΛΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εφαρμογή των κριτηρίων της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, συνεκτιμώντας τον κύκλο ζωής των προϊόντων και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, μπορεί να στηρίξει ορθολογικές και μακροπρόθεσμες αποφάσεις για τις δημόσιες συμβάσεις·

ΛΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η μεταφορά των ευρωπαϊκών κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις στο εθνικό δίκαιο είναι μερικές φορές αναποτελεσματική, γεγονός που συνεπάγεται ασυνέπειες κατά την εφαρμογή, ανασφάλεια δικαίου και εμπόδια στην πρόσβαση των οικονομικών φορέων· λαμβάνοντας υπόψη ότι, για να αποφευχθούν αυτά τα κενά στην εφαρμογή και να διασφαλιστεί η συνεπής εφαρμογή, θα πρέπει να θεσπιστούν λεπτομερή πλαίσια καθοδήγησης ώστε να βοηθηθούν τα κράτη μέλη στην αποτελεσματική μεταφορά των κανόνων στο εθνικό δίκαιο·

ΛΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα συστηματικά μητρώα εκτέλεσης των συμβάσεων μπορούν να ενισχύσουν σημαντικά την ικανότητα των αναθετουσών αρχών να αποκλείουν ταχέως ακατάλληλους φορείς από τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων φορέων που συνδέονται με εγκληματικά δίκτυα και εξωτερικές παρεμβάσεις, να αποτρέπουν την εργασιακή εκμετάλλευση και να ενισχύουν την αξιόπιστη εκτέλεση των συμβάσεων· λαμβάνοντας υπόψη ότι η αποτελεσματική διαλειτουργικότητα και η

διασυνοριακή προσβασιμότητα των μητρώων αυτών σε όλα τα κράτη μέλη είναι ουσιαστικής σημασίας για την ενίσχυση της διαφάνειας, τη διασφάλιση των δημόσιων πόρων, τη στήριξη της εσωτερικής αγοράς και την ενίσχυση της ασφάλειας και της ακεραιότητας των δημόσιων υποδομών και υπηρεσιών ζωτικής σημασίας·

Στρατηγικοί στόχοι

1. τονίζει ότι οι ευρωπαϊκές δημόσιες συμβάσεις θα πρέπει να παραμείνουν βασικός πυλώνας της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και της ευρύτερης οικονομίας, και ότι απαιτούνται φιλόδοξες, στοχευμένες μεταρρυθμίσεις για την αξιοποίηση του πραγματικού δυναμικού της εσωτερικής αγοράς, την ενθάρρυνση της παραγωγής στα κράτη μέλη και τη συμβολή σε ανθεκτικές, ασφαλείς και στρατηγικές εφοδιαστικές αλυσίδες· τονίζει την ανάγκη για εναρμονισμένη εφαρμογή του τρέχοντος και του μεταρρυθμισμένου νομοθετικού πλαισίου από τα κράτη μέλη· καλεί την Επιτροπή να εξορθολογίσει και να αποσαφηνίσει την εστίαση των στόχων των δημόσιων συμβάσεων, μεταξύ άλλων των στόχων που αφορούν τις στρατηγικές δημόσιες συμβάσεις, θεσπίζοντας ένα πιο εστιασμένο, οικονομικά βιώσιμο, ακριβές και μη αντιφατικό σύνολο στόχων που θα είναι σαφείς, μετρήσιμοι και ικανοί να έχουν απτό αντίκτυπο στην αγορά· ζητεί, ως εκ τούτου, να βελτιωθεί η ασφάλεια δικαίου και η συνοχή προκειμένου να απλουστευθεί η εφαρμογή των κανόνων από τις αναθέτουσες αρχές, και τονίζει ότι πολλές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων είναι υπερβολικά χρονοβόρες, καθυστερώντας έτσι σημαντικές επενδύσεις· προσθέτει ότι οι δημόσιες συμβάσεις, εκτός από το να συμβάλουν στην ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη σε ολόκληρη την ΕΕ, θα πρέπει να παράγουν δημόσια αξία·

2. θεωρεί ότι ο παγκόσμιος ανταγωνισμός διαμορφώνεται όλο και περισσότερο όχι μόνο από τις δυνάμεις της αγοράς, αλλά και από κρατικές βιομηχανικές στρατηγικές, συμπεριλαμβανομένων των ξένων επιδοτήσεων, της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας και των πρακτικών σύναψης συμβάσεων που εισάγουν διακρίσεις, οι οποίες απειλούν να υπονομεύσουν την ανταγωνιστικότητα και την ανθεκτικότητα των Ευρωπαίων παραγωγών· τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, τη σημασία της ενίσχυσης της στρατηγικής ανθεκτικότητας και της οικονομικής ασφάλειας της Ευρώπης, προωθώντας την ανάπτυξη κρίσιμων και αναδυόμενων βιομηχανιών σε βασικούς τομείς· αναγνωρίζει την ανάγκη ενίσχυσης της ενιαίας αγοράς και της στρατηγικής αυτονομίας της ΕΕ με την καθιέρωση της προτίμησης των ευρωπαϊκών αγαθών και υπηρεσιών σε στοχευμένους στρατηγικούς τομείς· υποστηρίζει τη διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο οι δημόσιες συμβάσεις μπορούν να χρησιμεύσουν ως στοχευμένο εργαλείο προκειμένου να τονωθεί η ζήτηση για καινοτόμα και βιώσιμα ευρωπαϊκά προϊόντα και τεχνολογίες και να εδραιωθεί η βιομηχανική ικανότητα εντός της ΕΕ· αναγνωρίζει, επιπλέον, ότι τα κριτήρια του περιεχομένου από

την ΕΕ ή της ανθεκτικότητας —εάν σχεδιαστούν αναλογικά— έχουν τη δυναμική να υποστηρίξουν τη μακροπρόθεσμη ασφάλεια του εφοδιασμού σε ευαίσθητες περιοχές· υπογραμμίζει, ωστόσο, ότι κάθε στρατηγικός προσανατολισμός πρέπει να συνεχίσει να βασίζεται στην ασφάλεια δικαίου, τη διαφάνεια και τον θεμιτό ανταγωνισμό, αποφεύγοντας τον κατακερματισμό της εσωτερικής αγοράς, τη στρέβλωση των διεθνών δεσμεύσεων ή την αποξένωση στρατηγικών εταίρων·

3. αναγνωρίζει την εν εξελίξει αξιολόγηση της Επιτροπής όσον αφορά την αναθεώρηση των νομικών πλαισίων για τις δημόσιες συμβάσεις της ΕΕ· επισημαίνει ότι η διαδικασία διαβούλευσης θα πρέπει να περιλαμβάνει εκτίμηση των επιπτώσεων των κανονιστικών ρυθμίσεων που θα σέβεται τις αρχές της ελεύθερης αγοράς, και ότι κύριος στόχος της θα πρέπει να είναι να η επίτευξη αξίας μέσω λύσεων που βασίζονται στην αγορά· ζητεί, ως εκ τούτου, να αναδειχθεί ο αντίκτυπος πιθανών νέων κανόνων, οι οποίοι αποσκοπούν στην προώθηση των στόχων για βιώσιμες και κοινωνικά υπεύθυνες δημόσιες συμβάσεις και των μέτρων που απαιτούνται για τη διασφάλιση θεμιτού και αποτελεσματικού ανταγωνισμού, επιτυγχάνοντας παράλληλα, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, την άρση των υπερβολικών και περιττών διοικητικών φραγμών και τον εξορθολογισμό των κανονιστικών διατάξεων· τονίζει τη σημασία της ευελιξίας όσον αφορά τον καθορισμό της φύσης και της συμπερίληψης στρατηγικών παραμέτρων στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων·

4. καλεί, ως εκ τούτου, την Επιτροπή να ευθυγραμμίσει πλήρως τη μεταρρύθμιση των δημόσιων συμβάσεων με τους στρατηγικούς στόχους της που αποσκοπούν στη μείωση της γραφειοκρατίας και του κανονιστικού φόρτου, στην απλούστευση, στη διατήρηση υψηλών κοινωνικών και περιβαλλοντικών προτύπων, στη διασφάλιση φιλόδοξης τοπικής οικονομικής ανάπτυξης, στην προώθηση της πρόσβασης για τις ΜΜΕ και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ασφάλειας της ΕΕ, στην πρόληψη του κοινωνικού ντάμπινγκ και στη διατήρηση της οικονομικής και βιομηχανικής μας κυριαρχίας, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι επιβλαβείς εξαρτήσεις όσον αφορά ορισμένα προϊόντα και ορισμένες υπηρεσίες ζωτικής σημασίας· συνιστά να μην ληφθούν μέτρα που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο οποιαδήποτε από αυτές τις αρχές·

5. υπενθυμίζει τους συνεκτικούς στόχους πολιτικής της ΕΕ που αντικατοπτρίζονται σε διάφορους κανονισμούς, όπως η βιωσιμότητα, τα εργασιακά πρότυπα, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η καινοτομία, η ανθεκτικότητα και η κυκλικότητα, στο πλαίσιο της επικείμενης μεταρρύθμισης· τονίζει την ανάγκη να αντιμετωπιστεί ο κανονιστικός υπερθεματισμός, να αποφευχθεί η εμφάνιση πιθανών εμποδίων κατά την επικείμενη μεταρρύθμιση, καθώς και να εντοπιστούν και να ξεπεραστούν τα κύρια εμπόδια για βιώσιμες και ανθεκτικές δημόσιες συμβάσεις, να κατοχυρωθεί η ασφάλεια του

εφοδιασμού και να διασφαλιστεί ο θεμιτός και αποτελεσματικός ανταγωνισμός·

6. αναγνωρίζει ότι, προκειμένου να καταστούν οι δημόσιες συμβάσεις πιο προσβάσιμες για μικρότερους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών της κοινωνικής οικονομίας που συμμετέχουν σε διαδικασίες ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων, ιδίως για τις ΜΜΕ και τις νεοφυείς επιχειρήσεις, οι επικαιροποιημένες εκδόσεις των οδηγιών πρέπει να αποσκοπούν στη μείωση των υφιστάμενων 476 άρθρων ή 907 σελίδων του νόμου και πρέπει να συνεχίσουν να έχουν διαδικαστικό χαρακτήρα, προσδιορίζοντας πώς και όχι τι πρέπει να αγοραστεί· τονίζει, ωστόσο, ότι οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να διαθέτουν επαρκή ευελιξία ώστε να προσαρμόζουν τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων με βάση τις ειδικές ανάγκες τους, διασφαλίζοντας την αποτελεσματικότητα και την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής·

7. σημειώνει ότι ο διεθνής ανταγωνισμός ασκεί πίεση σε πολλούς βιομηχανικούς τομείς στην Ευρώπη μέσω της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας και του ντάμπινγκ των τιμών και, στο πλαίσιο αυτό, αναμένει ότι, εκτός από την προώθηση πράσινων και κοινωνικών πρωτοβουλιών, οι πρωτοπόρες αγορές θα πρέπει επίσης να βασίζονται σε δημόσιους διαγωνισμούς προκειμένου να ενισχυθεί η στρατηγική ανεξαρτησία της Ευρώπης σε βασικούς τομείς, δίνοντας προτεραιότητα στους Ευρωπαίους προσφέροντες σε αυτούς τους τομείς·

8. τονίζει ότι οποιαδήποτε αναθεώρηση θα πρέπει να αποσκοπεί στην ενίσχυση της επιβολής των μελλοντικών κανόνων για τις συμβάσεις και πρέπει να αντιμετωπίζει την πολυπλοκότητα των ισχυόντων κανόνων και να διασφαλίζει την ασφάλεια δικαίου για τις αναθέτουσες αρχές· επισημαίνει ότι οι κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις πρέπει να σέβονται την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων και να παρέχουν σαφήνεια όσον αφορά τον σύνδεσμο με το αντικείμενο, σύμφωνα με τις αρχές της ασφάλειας δικαίου και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμφωνία του ΠΟΕ για τις δημόσιες συμβάσεις και δεδομένου του αριθμού των ειδικών ανά τομέα νόμων·

9. επισημαίνει ότι υπάρχουν σημαντικές νομικές και διοικητικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών και των οικείων συστημάτων δημόσιων συμβάσεων, και ότι οι διαφορές αυτές αφορούν από διαφορετικούς βαθμούς αυτονομίας για τις τοπικές αρχές έως διαφορετικές στρατηγικές σύναψης συμβάσεων· αναγνωρίζει τα οφέλη της μορφής της οδηγίας, η οποία επιτρέπει την εν λόγω πολυμορφία, διασφαλίζοντας παράλληλα τη νομική συνοχή και τον αμοιβαίο σεβασμό των εθνικών συστημάτων· καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει, ενόψει της επικείμενης μεταρρύθμισης, ποιο είναι το καταλληλότερο νομικό μέσο·

10. επαναλαμβάνει ότι τα χρήματα των φορολογουμένων θα πρέπει να δαπανώνται με τη μεγαλύτερη δυνατή σύνεση και διαφάνεια προς όφελος των πολιτών και, όπου είναι οικονομικά εφικτό, για τη στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης· θεωρεί ότι η αναθεώρηση των οδηγιών θα πρέπει να αποσκοπεί στην ολοκλήρωση των στόχων που τέθηκαν το 2014 και στην προσαρμογή στις νέες προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει η Ευρώπη· πιστεύει, κατά συνέπεια, ότι τρεις κατευθυντήριες αρχές —η σχέση κόστους-οφέλους καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής, ο θεμιτός ανταγωνισμός και τα μέτρα κατά της διαφθοράς— εξακολουθούν να ισχύουν στο πλαίσιο της επικείμενης μεταρρύθμισης και δεν θα πρέπει να τίθενται σε κίνδυνο·

11. αναγνωρίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι, ενώ οι δημόσιες συμβάσεις μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμο εργαλείο για την επίτευξη στρατηγικών στόχων, όπως η καινοτομία και η βιωσιμότητα ή η στήριξη στρατηγικών κλάδων στην Ευρώπη που είναι απαραίτητοι για την ασφάλεια της βιομηχανικής παραγωγής και την οικονομική σταθερότητα, αποτελούν ήδη μοχλό για την εκπλήρωση καθηκόντων των οποίων πρωταρχική αποστολή είναι η επίτευξη της βέλτιστης αξίας για τα δημόσια φορολογικά ταμεία και, ως εκ τούτου, η διασφάλιση της αποτελεσματικής και διαφανούς προμήθειας αγαθών και υπηρεσιών·

12. παροτρύνει την Επιτροπή, υπό το πρίσμα της οικονομικής επιβράδυνσης και της αύξησης του δημόσιου χρέους, να αξιολογήσει προσεκτικά τυχόν νομικές αλλαγές που θα μπορούσαν να περιορίσουν περαιτέρω την αγοραστική δύναμη των αναθετουσών αρχών και να περιορίσουν τους διαθέσιμους πωλητές, δεδομένου ότι οι περιορισμοί αυτοί θα μπορούσαν τελικά να υπονομεύσουν την πρόσβαση των πολιτών σε δημόσιες υπηρεσίες και υποδομές υψηλής ποιότητας· υπογραμμίζει ότι πρέπει να ληφθεί δεόντως υπόψη η ανάγκη για σαφείς κανόνες όσον αφορά τη μεταχείριση των προϊόντων και των οικονομικών φορέων από τρίτες χώρες· προειδοποιεί, ωστόσο, για το ενδεχόμενο χρήσης δημόσιων συμβάσεων για σκοπούς προστατευτισμού· υπογραμμίζει, εν προκειμένω, ότι η ευρωπαϊκή προτίμηση θα πρέπει να συμμορφώνεται με τις δεσμεύσεις της Ένωσης στο πλαίσιο του ΠΟΕ·

13. τονίζει ότι τα μέτρα στήριξης δεν θα πρέπει να στρεβλώνουν τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού· επαναλαμβάνει ότι είναι σημαντικό οι ευρωπαϊκές διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων να παραμείνουν όσο το δυνατόν πιο ανοικτές και επιμένει ότι πρέπει να παραμείνουν τεχνολογικά ουδέτερες και να καθοδηγούνται από τον ανταγωνισμό· επισημαίνει ότι η μακροπρόθεσμη εμπορική βιωσιμότητα θα πρέπει να αποτελεί κατευθυντήρια αρχή κατά την αξιολόγηση τεχνολογιών για δημόσιες επενδύσεις·

Βασικές προκλήσεις

14. αναγνωρίζει ότι εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την εφαρμογή και την επιβολή των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες αποθαρρύνουν τις διασυνοριακές προσφορές και τη συμμετοχή μικρότερων επιχειρήσεων και επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας, γεγονός που δημιουργεί άνισους όρους ανταγωνισμού· σημειώνει τους διαφορετικούς βαθμούς εφαρμογής των πράσινων δημόσιων συμβάσεων στα κράτη μέλη, με μόνο το ένα τρίτο να θεσπίζει δεσμευτικές υποχρεώσεις και το υπόλοιπο να επιλέγει εθελοντικές προσεγγίσεις·

15. επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο της προμήθειας αγαθών και υπηρεσιών και σύμφωνα με τις συνταγματικές δομές των κρατών μελών —ιδίως την προστασία της περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση— οι τοπικές αρχές έχουν τη διακριτική ευχέρεια να καθορίζουν τον τρόπο εκπλήρωσης των αναγκών τους όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις· υπενθυμίζει ότι μπορούν να επιλέξουν να προμηθεύουν αγαθά εσωτερικά, να συνεργάζονται με άλλους δημόσιους φορείς ή να συμμετέχουν στην αγορά μέσω διαδικασιών σύναψης συμβάσεων· θεωρεί ότι η ελευθερία και η αυτονομία των δημόσιων αρχών θα πρέπει να διασφαλίζονται και να γίνονται σεβαστές·

16. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι ο ανταγωνισμός στις δημόσιες συμβάσεις έχει μειωθεί σημαντικά κατά την τελευταία δεκαετία, όπως επισημαίνεται στην ειδική έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με αποτέλεσμα να αυξηθεί ο αριθμός των διαγωνισμών με μόνο μία ή καμία προσφορά· εκφράζει επίσης τη λύπη του για το γεγονός ότι η ίδια έκθεση διαπιστώνει ότι οι αναθέτουσες αρχές εφαρμόζουν στρατηγικές δημόσιες συμβάσεις σε πολύ περιορισμένο βαθμό, και ότι το ποσοστό των διαδικασιών, στις οποίες χρησιμοποιούνται άλλα κριτήρια ανάθεσης πέραν της τιμής, είναι πολύ περιορισμένο· αναγνωρίζει ότι η χρήση στρατηγικών δημόσιων συμβάσεων παραμένει περιορισμένη λόγω της έλλειψης ασφάλειας δικαίου σχετικά με την ερμηνεία της απαίτησης για «σύνδεσμο με το αντικείμενο της σύμβασης» που προβλέπεται για τις αναθέτουσες αρχές και του συνακόλουθου φόβου για εμπλοκή σε δικαστικές διαδικασίες·

17. σημειώνει ότι οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων καθίστανται ολοένα και πιο περίπλοκες και επαχθείς, δημιουργώντας περιττά διοικητικά εμπόδια που αποτρέπουν ευρύ φάσμα προμηθευτών, συμπεριλαμβανομένων διασυνοριακών προμηθευτών, από τη συμμετοχή, και περιορίζοντας τον ανταγωνισμό και επιφέροντας καθυστερήσεις στην υλοποίηση βασικών δημόσιων έργων· τονίζει ότι τα ζητήματα αυτά επηρεάζουν επίσης τις δημόσιες αναθέτουσες αρχές, ιδίως τις μικρότερες τοπικές και περιφερειακές διοικήσεις· προειδοποιεί ότι η ειδική έκθεση του ΕΕΣ αναφέρει ότι η διάρκεια των διοικητικών διαδικασιών έχει αυξηθεί από το 2021· σημειώνει,

επιπλέον, ότι η έλλειψη διαλειτουργικών ψηφιακών υποδομών για τις πλατφόρμες δημόσιων συμβάσεων εξακολουθεί να αποτελεί εμπόδιο για τις επιχειρήσεις, ιδίως τις ΜΜΕ, το οποίο ευθύνεται, μεταξύ άλλων, για ανεπάρκειες και την αύξηση του κόστους·

18. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι η διαφάνεια και η επιβολή στις δημόσιες συμβάσεις παραμένουν ανεπαρκείς, όπως αποδεικνύεται από τα σταθερά χαμηλά ποσοστά δημοσίευσης για την ανάθεση συμβάσεων, την περιορισμένη δυνατότητα πρόσβασης σε δεδομένα για τις δημόσιες συμβάσεις και τους συνεχιζόμενους κινδύνους καταχρήσεων, απάτης και διαφθοράς· υπενθυμίζει ότι η ευνοιοκρατία, τα ασαφή ή μεροληπτικά κριτήρια επιλογής και οι ανεπαρκείς μηχανισμοί για την εποπτεία της επιβολής και των κυρώσεων υπονομεύουν την εμπιστοσύνη στις δημόσιες συμβάσεις· τονίζει την ανάγκη να θεσπιστούν υποχρεώσεις που αφορούν τη δημοσίευση και την ενισχυμένη αιτιολόγηση για όλες τις αναθέσεις μέσω διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού, προκειμένου να διασφαλιστεί ένα ελάχιστο επίπεδο ανταγωνισμού, ιχνηλασιμότητας και ελέγχου, προς αποφυγή της κατάχρησης νομικών εξαιρέσεων· παροτρύνει την Επιτροπή να κάνει χρήση προηγμένων ψηφιακών εργαλείων και πλατφορμών για την αύξηση της διαφάνειας και της λογοδοσίας στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων και την αποτροπή πρακτικών διαφθοράς·

19. σημειώνει ότι, επί του παρόντος, οι δημόσιες αναθέτουσες αρχές έχουν ήδη τη δυνατότητα να εξετάζουν παράγοντες, όπως η καινοτομία, η ανθεκτικότητα, η βιωσιμότητα και οι κοινωνικές παράμετροι μέσω ρητρών για την ανάθεση, τις τεχνικές προδιαγραφές ή την εκτέλεση της σύμβασης, σε εθελοντική βάση και ανάλογα με την απόφασή τους, όπως προβλέπεται ρητά από τις οδηγίες του 2014· επισημαίνει ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι δημόσιες συμβάσεις εξακολουθούν να ανατίθενται κυρίως με βάση το κριτήριο της χαμηλότερης τιμής, γεγονός που οφείλεται μεταξύ άλλων στην ανεπαρκή κατάρτιση και στους ανεπαρκείς οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους, περιορίζοντας τη δυνατότητα των αρμόδιων για τις δημόσιες συμβάσεις αρχές να εξετάζουν πρόσθετους παράγοντες, όπως η καινοτομία και η σχέση ποιότητας/τιμής, γεγονός που οδηγεί σε μη βέλτιστα μακροπρόθεσμα αποτελέσματα που δεν ευθυγραμμίζονται με τα συμφέροντα των πολιτών· τονίζει ότι η εξάρτηση από το κριτήριο της χαμηλότερης τιμής περιορίζει την ικανότητα των αναθετουσών αρχών να λαμβάνουν υπόψη τις λειτουργικές δαπάνες και να εφαρμόζουν την κοστολόγηση του κύκλου ζωής·

20. τονίζει ότι η πολυπλοκότητα, τα υπερβολικά κριτήρια προεπιλογής και ο αυξανόμενος γραφειοκρατικός φόρτος των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων επηρεάζουν δυσανάλογα τις ΜΜΕ, τις τοπικές επιχειρήσεις και τους εθνικούς αναδόχους, αποτρέποντας τη συμμετοχή τους και, ως εκ τούτου, μειώνοντας την πολυμορφία των

προσφορών και υπονομεύοντας τις βιώσιμες και καινοτόμες δημόσιες συμβάσεις· παρατηρεί ότι οι ΜΜΕ εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες στις δημόσιες συμβάσεις, παρά τη θέσπιση εθνικών και ευρωπαϊκών μηχανισμών, ιδίως λόγω των επαναλαμβανόμενων καθυστερήσεων στις πληρωμές σε ορισμένα κράτη μέλη, της έλλειψης σαφήνειας και προσβασιμότητας στις εθνικές και ευρωπαϊκές προκηρύξεις διαγωνισμών, καθώς και της έλλειψης διαφάνειας στις διαδικασίες επιλογής υποψηφίων, η οποία εντείνει την επικρατούσα αντίληψη για αδιαφάνεια στις διαδικασίες·

21. υπενθυμίζει ότι η έκθεση στρατηγικής ανάλυσης του 2023 της Ευρωπαϊκής Αρχής Εργασίας σχετικά με τον κατασκευαστικό κλάδο και η έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή και την υλοποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2018/957 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 96/71/ΕΚ σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών (COM(2024)0320) έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι μεγάλες και πολύπλοκες αλυσίδες υπεργολαβίας μπορούν να δημιουργήσουν πολλές προκλήσεις για τις αρχές επιβολής της εργασιακής νομοθεσίας όταν χρησιμοποιούνται για την αποφυγή νομικών ευθυνών και μπορεί να οδηγήσουν σε ασαφή λογοδοσία και δυσκολίες όσον αφορά τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις δημόσιες συμβάσεις και τις εργασιακές υποχρεώσεις· σημειώνει, στο πλαίσιο αυτό, ότι η οδηγία δεν παρέχει στις αναθέτουσες αρχές επαρκή εργαλεία για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της μη εκτέλεσης δημόσιων συμβάσεων και, σε ορισμένες περιπτώσεις, παρεμποδίζει ακόμη και τις αρχές που επιθυμούν να λάβουν προληπτικά μέτρα·

Τομείς που επιδέχονται βελτίωση

22. σημειώνει ότι, επί του παρόντος, υπάρχει έντονη ζήτηση για επικαιροποίηση των κατώτατων ορίων για τις δημόσιες συμβάσεις υπό το πρίσμα της σημαντικής αύξησης του πληθωρισμού και του κόστους κατασκευής στην ΕΕ· καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει τις δυνατότητες να εισηγηθεί αύξηση των κατώτατων ορίων σε διεθνές επίπεδο και να θεσπίσει μηχανισμό που θα λαμβάνει υπόψη τα ποσοστά πληθωρισμού· επισημαίνει ότι η αύξηση των κατώτατων ορίων παρέχει στις αναθέτουσες αρχές μεγαλύτερη ανεξαρτησία και δυνατότητες ανάθεσης συμβάσεων με βάση τις τοπικές ανάγκες· επισημαίνει ότι οι υπερβολικά περίπλοκες διαδικασίες, οι οποίες χαρακτηρίζονται από υψηλό βαθμό τεχνικής και νομικής πολυπλοκότητας, σε συνδυασμό με διοικητικές απαιτήσεις που ενίοτε είναι δυσανάλογες προς την αξία της σύμβασης, αποτελούν ένα από τα κύρια προβλήματα στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων και, ως εκ τούτου, οι προσπάθειες της Επιτροπής δεν θα πρέπει να περιοριστούν στην απλή διαπραγμάτευση των κατώτατων ορίων·

23. σημειώνει ότι, μολονότι η ύπαρξη έξι διαφορετικών διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων παρέχουν ευελιξία, ορισμένες από αυτές, όπως οι διαδικασίες για τις συμπράξεις καινοτομίας, χρησιμοποιούνται σπάνια λόγω της πολυπλοκότητάς τους και των γραφειοκρατικών εμποδίων που συνεπάγονται· πιστεύει ότι ο εξορθολογισμός και η ευθυγράμμιση των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων για τις αναθέτουσες αρχές σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, καθώς και των βασικών απαιτήσεων σχετικά με τη διαλειτουργικότητα των δεδομένων, έχουν τη δυνατότητα να αποφέρουν προστιθέμενη αξία· θεωρεί απαραίτητο η Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναλύουν συστηματικά τα δεδομένα για τις δημόσιες συμβάσεις με ολοκληρωμένο και δομημένο τρόπο, προκειμένου να εντοπίζουν και να αντιμετωπίζουν τα βαθύτερα αίτια της μείωσης του ανταγωνισμού και των ανεπαρκειών στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων·

24. τάσσεται υπέρ της σαφέστερης διάκρισης μεταξύ των αναθετουσών αρχών και των δημόσιων επιχειρήσεων· υπογραμμίζει ότι η ελευθερία και η αυτονομία των δημόσιων αρχών πρέπει πάντα να διασφαλίζονται και να γίνονται σεβαστές· τονίζει ότι, στη μεταρρύθμιση του 2014, αναγνωρίζεται ρητά το δικαίωμα των δημόσιων αρχών να παρέχουν και να οργανώνουν τις υπηρεσίες τους ανεξάρτητα μέσω των δικών τους θεσμικών οργάνων, ιδιωτικών επιχειρήσεων ή δημόσιων επιχειρήσεων· τονίζει ότι η άμεση παροχή υπηρεσιών από δημόσιες ή τοπικές αρχές, η εσωτερική παροχή υπηρεσιών και η συνεργασία μεταξύ δημόσιων φορέων είναι και θα πρέπει να παραμείνουν διαθέσιμες επιλογές·

25. τονίζει ότι οι κανόνες σύναψης συμβάσεων για τις δημόσιες επιχειρήσεις θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται καλύτερα με τις εμπορικές πρακτικές και να διασφαλίζουν τη μέγιστη δυνατή ευελιξία για την πρόληψη των περιττών περιορισμών, του πληθωρισμού κόστους και των καθυστερήσεων σε κρίσιμους τομείς, όπως η ενέργεια και οι υπηρεσίες κοινής ωφελείας· πιστεύει ότι η Επιτροπή θα πρέπει να αναλύσει το ζήτημα αυτό στην επικείμενη εκτίμηση επιπτώσεων·

26. υπενθυμίζει με ανησυχία ότι σημαντικός αριθμός οικονομικών φορέων έχει υποστεί αποκλεισμό από τις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων λόγω ήσσονος σημασίας τυπικών παρατυπιών στις προσφορές τους, χωρίς να τους παρέχεται η δυνατότητα να διορθώσουν τις εν λόγω ελλείψεις, είτε σε ανοικτές διαδικασίες είτε σε διαδικασίες με διαπραγμάτευση· υπογραμμίζει ότι η πρακτική αυτή είναι επιζήμια τόσο για τους οικονομικούς φορείς, οι οποίοι ενδέχεται να έχουν επενδύσει σημαντικό χρόνο και πόρους για την προετοιμασία των προσφορών τους, όσο και για τις αναθέτουσες αρχές, οι οποίες μπορεί να αναγκαστούν να αποκλείσουν δυνητικά την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά για καθαρά τυπικούς λόγους· τονίζει ότι η άκαμπτη αυτή τυπολατρία υπονομεύει την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και την

ανταγωνιστικότητα των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων· ζητεί, ως εκ τούτου, να θεσπιστεί μια γενική αρχή που θα επιτρέπει την άρση ή τη διευκρίνιση ήσσονος σημασίας παρατυπιών, χωρίς να απαιτείται ακύρωση της προσφοράς, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό δεν συνεπάγεται ουσιαστική τροποποίηση της προσφοράς, και επιμένει ότι η αρχή αυτή θα πρέπει να αποτελεί τον κανόνα και όχι την εξαίρεση· τονίζει τη σημασία της καθιέρωσης μεγαλύτερης ευελιξίας στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, διασφαλίζοντας παράλληλα ασφάλεια δικαίου για τις αναθέτουσες αρχές, συμπεριλαμβανομένων των μικρών και μεσαίων αναθετουσών αρχών·

27. προωθεί τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ των προσφερόντων διασφαλίζοντας ότι τα κριτήρια ανάθεσης σχεδιάζονται κατά τρόπο ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι νεοεισερχόμενοι, οι νεοφυείς επιχειρήσεις, οι ΜΜΕ και οι καινοτόμες επιχειρήσεις, προωθώντας την πολυμορφία της αγοράς και την ανταγωνιστική τιμολόγηση·

Ψηφιακός μετασχηματισμός των ευρωπαϊκών δημόσιων συμβάσεων

28. πιστεύει ακράδαντα ότι η ψηφιοποίηση θα πρέπει να παραμείνει βασικό στοιχείο για τη μείωση του κόστους και τον εξορθολογισμό των δημόσιων συμβάσεων για τους αναθέτοντες φορείς και τις επιχειρήσεις που υποβάλλουν προσφορές, ιδίως τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και τις ΜΜΕ· προτείνει, ωστόσο, ότι για να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό των ψηφιακών εργαλείων, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να αναθεωρήσουν τον τρόπο με τον οποίο η μελλοντική νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις θα πρέπει να διευκολύνει και να διασφαλίζει την ψηφιοποίηση αντί να ψηφιοποιήσουν απλώς τις σημερινές, χρονοβόρες αναλογικές διαδικασίες· υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό οι πλατφόρμες δημόσιων συμβάσεων να συνοδεύονται από επικαιροποιημένες, σαφείς και ειδικές κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες, ώστε να διασφαλίζεται ότι όλοι οι χρήστες, ανεξάρτητα από το επίπεδο πείρας τους, θα μπορούν να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τις πλατφόρμες και να πλοηγούνται σε αυτές· επισημαίνει την ανάγκη να αυξηθεί η στήριξη και η κατάρτιση των αναθετουσών αρχών όσον αφορά τη χρήση των ψηφιακών εργαλείων·

29. καλεί την Επιτροπή να υιοθετήσει μια προσέγγιση προτεραιότητας στην ψηφιοποίηση κατά την αναθεώρηση του νομικού πλαισίου της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις· συνιστά να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην αυτοματοποίηση ορισμένων διαδικασιών και στη διασφάλιση της διαλειτουργικότητάς τους, για παράδειγμα μέσω της μετάβασης από ένα παρωχημένο σύστημα που βασίζεται σε κοινοποιήσεις σε ένα σύστημα που βασίζεται σε συναλλαγές, της μείωσης του αριθμού των ηλεκτρονικών εντύπων και της ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης και του eCertis σε ευρύτερα διοικητικά και επιχειρηματικά συστήματα· θεωρεί ότι η

μετάβαση αυτή θα ενισχύσει τη δυνατότητα δημόσιου ελέγχου στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων, με ιδιαίτερη συνεκτίμηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι ανατρεπτικές τεχνολογίες, όπως η τεχνητή νοημοσύνη· πιστεύει ότι η εν λόγω μετάβαση σε αυτοματοποιημένα συστήματα που βασίζονται σε συναλλαγές θα ενισχύσει τη συλλογή δεδομένων σε πραγματικό χρόνο, θα εξορθολογίσει τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων και θα καταστήσει δυνατή την καλύτερη χρήση των δεδομένων, κάτι το οποίο θα ωφελήσει ιδιαίτερα τις ΜΜΕ·

30. τονίζει ότι η δημιουργία μιας αρχιτεκτονικής δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις με αξιόπιστη και δομημένη συλλογή δεδομένων για το σύνολο της ΕΕ είναι ζωτικής σημασίας για την προώθηση καλύτερων πληροφοριών και τη βελτίωση των επιδόσεων των δημόσιων συμβάσεων σε όλα τα κράτη μέλη· τονίζει, επιπλέον, τη σημασία της προώθησης της διαλειτουργικότητας μεταξύ των δημόσιων βάσεων δεδομένων, προκειμένου να επιταχυνθούν οι έλεγχοι της ακρίβειας των απαιτήσεων από τους φορείς εκμετάλλευσης και να αποφευχθεί η αναζήτηση πληροφοριών που υπάρχουν ήδη σε διάφορες δημόσιες βάσεις δεδομένων· εκφράζει την ικανοποίησή του, στο πλαίσιο αυτό, σχετικά με την πρωτοβουλία της Επιτροπής για έναν ευρωπαϊκό χώρο δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις (PPDS)· θεωρεί ότι η πρωτοβουλία αυτή έχει τη δυνατότητα να βελτιώσει τη διαφάνεια, να στηρίξει την πρόληψη της κατάχρησης κονδυλίων, της απάτης και της διαφθοράς, καθώς και να δημιουργήσει περισσότερες ευκαιρίες σύναψης συμβάσεων για τις ΜΜΕ και να διασφαλίσει ότι οι δημόσιες δαπάνες επιτυγχάνουν καλύτερη αξία συνδυάζοντας ευρωπαϊκά και εθνικά σύνολα δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις· ζητεί από την Επιτροπή να διερευνήσει επιλογές για τη θέσπιση ψηφιακού διαβατηρίου δημόσιων συμβάσεων, με ιδιαίτερη προσοχή στις ΜΜΕ, ως εργαλείο για την προώθηση της συμμετοχής των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις· υπογραμμίζει την ανάγκη να χρησιμοποιηθούν αποτελεσματικότερα τα υφιστάμενα εργαλεία, όπως τα ηλεκτρονικά έντυπα (eForms), η ηλεκτρονική δημοσίευση της προκήρυξης διαγωνισμού (eTender), το επιγραμμικό αποθετήριο πιστοποιητικών (eCertis) και ο ευρωπαϊκός χώρος δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις (PPDS), προκειμένου να υπάρξει μετάβαση από τις αναλογικές διαδικασίες στα πλήρως ψηφιακά συστήματα, ώστε οι αποφάσεις για τις δημόσιες συμβάσεις να λαμβάνονται με πιο έξυπνο τρόπο·

31. σημειώνει ότι η θέσπιση του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) δεν έχει επιτύχει πλήρως τον στόχο του για απλούστευση και διευκόλυνση της συμμετοχής των εταιρειών στις δημόσιες συμβάσεις, λόγω των συνεχιζόμενων λειτουργικών δυσκολιών που εξακολουθούν να περιπλέκουν την πρόσβαση των εταιρειών —ιδίως των πολύ μικρών επιχειρήσεων και των ΜΜΕ— στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων· καλεί την Επιτροπή να εξορθολογίσει και να αποσαφηνίσει τα τυποποιημένα

έγγραφα για τις δημόσιες συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένου του ΕΕΕΣ· ενθαρρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διερευνήσουν τον τρόπο με τον οποίο τα συστήματα δημόσιων συμβάσεων μπορούν να διασυνδεθούν με άλλα εύρυθμα λειτουργούντα διοικητικά συστήματα και βάσεις δεδομένων σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο προκειμένου να βελτιωθεί η εσωτερική αγορά της ΕΕ·

32. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την επιβολή ενιαίων προτύπων κυβερνοασφάλειας που ευθυγραμμίζονται με την πράξη για την κυβερνοανθεκτικότητα[1] και την οδηγία NIS 2[2], κατά περίπτωση, σε όλη τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις, καθώς και να διασφαλίσουν ότι οι κανόνες της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων τηρούνται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων·

33. ζητεί την εναρμόνιση των διαδικασιών ηλεκτρονικής ταυτοποίησης και επαλήθευσης ταυτότητας σε όλα τα κράτη μέλη για τη διασφάλιση ασφαλών, αποτελεσματικών και αξιόπιστων ψηφιακών δημόσιων συμβάσεων σε ολόκληρη την ΕΕ·

34. είναι πεπεισμένο ότι η Επιτροπή, στο πλαίσιο διαλόγου με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους κοινωνικούς εταίρους, θα πρέπει να αξιολογήσει ποιες διαδικασίες παρέχουν μικρή προστιθέμενη αξία σε σχέση με το κόστος τους, τον διοικητικό φόρτο ή τη συμβολή στην ποιότητα και, στη συνέχεια, να τις βελτιώσει, να τις αυτοματοποιήσει ή να τις εξαλείψει εντελώς·

35. εφιστά την προσοχή στην επιτυχή υιοθέτηση του μοντέλου δημόσιων συμβάσεων GovTech σε χώρες όπως η Πολωνία, η Λιθουανία και η Δανία, καθώς και στην αναγνώριση του μοντέλου από την Επιτροπή ως βασικού εργαλείου για την επίτευξη των στόχων που περιγράφονται στην Ψηφιακή Πυξίδα της ΕΕ για το 2030· πιστεύει ότι η αξιοποίηση επιτυχημένων εθνικών εμπειριών και η προώθηση της ανάπτυξης μιας ευρωπαϊκής αγοράς GovTech αποτελεί ευκαιρία για την ταχεία και αποτελεσματική πρόσβαση του δημόσιου τομέα

---

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 2024/2847 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2024, σχετικά με οριζόντιες απαιτήσεις κυβερνοασφάλειας για προϊόντα με ψηφιακά στοιχεία και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 168/2013 και (ΕΕ) 2019/1020 και της οδηγίας (ΕΕ) 2020/1828 (κανονισμός για την κυβερνοανθεκτικότητα) (ΕΕ L, 2024/2847, 20.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2847/oj).

[2] Οδηγία (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 910/2014 και της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, και για την κατάργηση της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 (ΕΕ L 333 της 27.12.2022, σ. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

σε εξατομικευμένες ψηφιακές λύσεις, στηρίζοντας παράλληλα μια προσανατολισμένη στην ψηφιακή τεχνολογία μεταρρύθμιση των δημόσιων συμβάσεων· υπογραμμίζει ότι η χρήση της GovTech σε προεμπορικές δημόσιες συμβάσεις έχει δώσει μέχρι στιγμής τη δυνατότητα σε δήμους με λιγότερους χρηματοδοτικούς πόρους να συστήσουν κοινοπραξίες πολλαπλών εταίρων, ένα μοντέλο που μπορεί να κλιμακωθεί για μεγαλύτερα εθνικά έργα· σημειώνει, ωστόσο, την ύπαρξη ορισμένων προκλήσεων που υπονομεύουν την αποτελεσματική χρήση της GovTech και πιστεύει ότι αυτό θα πρέπει να αντιμετωπιστεί στο μέλλον·

Ειδικές συστάσεις για τη βελτίωση των ευρωπαϊκών δημόσιων συμβάσεων

36. ζητεί την αναθεώρηση του πλαισίου της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις με σκοπό την τόνωση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας, την προώθηση μιας πιο βιώσιμης οικονομίας, την οικοδόμηση ανθεκτικότητας, την εξασφάλιση της ασφάλειας δικαίου, με παράλληλη ψηφιοποίηση των διαδικασιών, τη μείωση και την απλούστευση των κανόνων τόσο για τις αναθέτουσες αρχές όσο και για τους προσφέροντες, και τη διαφύλαξη της ασφάλειας του εφοδιασμού για ορισμένες ζωτικής σημασίας τεχνολογίες, προϊόντα και υπηρεσίες, την προώθηση ποιοτικών θέσεων εργασίας και την παροχή υπηρεσιών στους πολίτες, μεταξύ άλλων με την τήρηση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές· τονίζει ότι η Επιτροπή θα πρέπει να προτείνει εναρμόνιση όπου μπορεί να αποφέρει πιθανώς τη μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία, όπως τα ψηφιακά εργαλεία δημόσιων συμβάσεων και η τυποποίηση των διαδικασιών υποβολής προσφορών και των δομών για κοινές δημόσιες συμβάσεις τόσο σε εθνικό όσο και σε διασυνοριακό επίπεδο· σε αυτό το πνεύμα, ενθαρρύνει τη χρήση ψηφιακών εργαλείων για τις δημόσιες συμβάσεις με στόχο τη διευκόλυνση της διασυνοριακής συμμετοχής και ζητεί την προώθηση των διασυνοριακών δημόσιων συμβάσεων στην ενιαία αγορά, ιδίως στις παραμεθόριες περιοχές· τονίζει ότι ο στόχος δεν θα πρέπει να είναι η εναρμόνιση ως αυτοσκοπός, αλλά η ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου, της αποτελεσματικότητας και της προβλεψιμότητας, καθώς και η μείωση του υπερβολικού διοικητικού φόρτου για τις αναθέτουσες αρχές και τους προσφέροντες, με παράλληλη αύξηση της ευελιξίας, της ελευθερίας επιλογής και της αυτονομίας των αναθετουσών αρχών, ώστε να διασφαλιστεί η συνετή χρήση των χρημάτων των φορολογουμένων·

37. τονίζει την ανάγκη κατάρτισης των αναθετουσών αρχών, μεταξύ άλλων επεξηγώντας τους κανόνες και αποσαφηνίζοντας επαρκώς τη χρήση μη τιμολογιακών κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένων της νομικής βάσης για τα κριτήρια της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς και της ανάγκης να διασφαλιστεί η εφαρμογή του άρθρου 18 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, ώστε να παρέχεται ασφάλεια δικαίου στις αναθέτουσες αρχές για

να αισθάνονται μεγαλύτερη σιγουριά κατά τη χρήση αυτών των κριτηρίων, διατηρώντας παράλληλα επαρκείς επιλογές εποπτείας και πρόσβασης σε δεδομένα· ενθαρρύνει την Επιτροπή να ενισχύσει περαιτέρω την επαγγελματοποίηση και την κατάρτιση των υπαλλήλων που είναι αρμόδιοι για τις δημόσιες συμβάσεις και προτείνει στην Επιτροπή να αυξήσει τη χρηματοδότηση για την περαιτέρω κατάρτιση των αναθετουσών αρχών με σκοπό την αποτελεσματική εφαρμογή του πλαισίου της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις·

38. σημειώνει ότι η ανάθεση δημόσιων συμβάσεων αποκλειστικά με βάση τη χαμηλότερη τιμή ενδέχεται να ενθαρρύνει τον αθέμιτο ανταγωνισμό και ότι αυτό αποβαίνει εις βάρος της ποιότητας, της βιωσιμότητας και των κοινωνικών προτύπων· επιμένει ότι περισσότερες συμβάσεις, ιδίως για υπηρεσίες πνευματικής φύσεως, θα πρέπει να ανατίθενται με βάση την καλύτερη σχέση τιμής-ποιότητας, μέσω της χρήσης των κριτηρίων της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, πράγμα που σημαίνει ότι οι προσφορές θα πρέπει να αξιολογούνται όχι μόνο βάσει της τιμής αλλά και βάσει παραγόντων όπως η ποιότητα, ο περιφερειακός αντίκτυπος ή η συνέχεια της παροχής σύνθετων και βασικών υπηρεσιών· προσθέτει ότι μη τιμολογιακές παράμετροι θα πρέπει να έχουν σημαντική βαρύτητα στη συνολική και στην τελική απόφαση για την, ιδίως για τις υπηρεσίες μηχανικού, οι οποίες είναι απαραίτητες για τη διασφάλιση ποιοτικών και κερδοφόρων έργων μακροπρόθεσμα, προστατεύοντας παράλληλα την καινοτομία και αποτρέποντας την υποβολή ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών·

39. συνιστά η Επιτροπή να προτείνει συγκεκριμένες δράσεις για την καταπολέμηση της διαφθοράς και την αύξηση της διαφάνειας κατά τη χρήση των διαδικασιών με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, ιδίως μέσω της ενίσχυσης της προκήρυξης για εκούσια εκ των προτέρων διαφάνεια· ζητεί οι εν λόγω προκηρύξεις να δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στον ιστότοπο ή σε άλλη δημόσια πλατφόρμα της αρμόδιας αναθέτουσας αρχής, ανάλογα με την αξία της σύμβασης· τονίζει ότι οι εν λόγω προκηρύξεις πρέπει να περιλαμβάνουν αιτιολόγηση για τη χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση, περιγράφοντας τους συγκεκριμένους λόγους για την απόκλιση από τις τυποποιημένες μεθόδους σύναψης συμβάσεων, χωρίς να προκαλούν αδικαιολόγητο διοικητικό φόρτο στις αναθέτουσες αρχές·

40. ζητεί την αναθεώρηση των κριτηρίων αποκλεισμού στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, ώστε να μπορούν να αντιμετωπίζονται καλύτερα συγκεκριμένοι τομεακοί κίνδυνοι που σχετίζονται με την απάτη, τη διαφθορά και τη διείσδυση του εγκλήματος· τονίζει ότι σε διάφορους τομείς απαιτούνται ειδικά προσαρμοσμένα κριτήρια αποκλεισμού, αντικατοπτρίζοντας τα ιδιαίτερα τρωτά σημεία των εκάστοτε τομέων· πιστεύει ακράδαντα ότι οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να έχουν την εξουσία να προσαρμόζουν τις διαδικασίες

σύναψης συμβάσεων για την καταπολέμηση και την αντιμετώπιση εγκληματικών δραστηριοτήτων· επισημαίνει ότι, προκειμένου να προωθηθεί μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και απλούστευση, οι διατάξεις σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού θα πρέπει να εξορθολογιστούν μέσω εξαντλητικού καταλόγου και σαφούς διάκρισης μεταξύ των υποχρεωτικών λόγων αποκλεισμού, που αποσκοπούν στην προστασία του δημόσιου συμφέροντος, και των προαιρετικών λόγων αποκλεισμού, που αποσκοπούν στην προστασία των συμφερόντων των αναθετουσών αρχών ή των αναθετόντων φορέων· προσθέτει ότι κάθε οικονομικός φορέας που παραβιάζει τις υποχρεώσεις του βάσει της ισχύουσας εργατικής και περιβαλλοντικής νομοθεσίας σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ θα πρέπει ουσιαστικά να αποκλείεται από την εν λόγω διαδικασία σύναψης δημόσιων συμβάσεων·

41. ενθαρρύνει την ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, όπου προφέρονται σαφή οφέλη, όπως σε έργα μεγάλης κλίμακας, προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα και η συνοχή εντός της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ· υποστηρίζει τις διαλειτουργικές ψηφιακές υποδομές που επιτρέπουν την απρόσκοπτη ανταλλαγή δεδομένων και διαδικασιών δημόσιων συμβάσεων μεταξύ των κρατών μελών, καθώς αυτό θα μείωνε τους φραγμούς και θα ενίσχυε τη συνοχή της αγοράς, προς όφελος των προμηθευτών όλων των μεγεθών σε ολόκληρη την ΕΕ·

42. ζητεί να αξιοποιηθεί πλήρως όλη η ευελιξία που παρέχει η συμφωνία περί δημοσίων συμβάσεων στη νομοθεσία της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις, τουλάχιστον για τις μη κεντρικές συμβάσεις, με στόχο την επίτευξη ουσιαστικής απλούστευσης των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων· επισημαίνει ότι η συμφωνία περί δημοσίων συμβάσεων επιτρέπει σημαντικά μεγαλύτερη ευελιξία και πιο εξορθολογισμένες διαδικαστικές επιλογές όσον αφορά την επιλογή και τον σχεδιασμό των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων· καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει τη δυνατότητα να επιτραπεί στις μικρές αναθέτουσες αρχές να χρησιμοποιούν απλουστευμένες διαδικασίες, αξιοποιώντας την ευελιξία που προβλέπεται στις οδηγίες 2014/25/ΕΕ και 2014/23/ΕΕ, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι περιορισμένοι πόροι τους και η περιορισμένη εμπειρογνωσία τους και να μειωθεί ο περιττός διοικητικός φόρτος, ώστε να μπορέσουν να εκπληρώσουν αποτελεσματικότερα τα καθήκοντά τους·

43. τονίζει ότι διάφοροι τομεακοί κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις είναι κατακερματισμένοι και ενδέχεται να είναι δύσκολο να εφαρμοστούν τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για την τοπική αυτοδιοίκηση·

44. καλεί την Επιτροπή να επανεξετάσει και να αξιολογήσει τους ειδικούς τομεακούς κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και να τους εξορθολογίσει, ώστε να μειωθεί ο περιττός φόρτος για τις αναθέτουσες αρχές και, παράλληλα, να διασφαλιστούν η διαφάνεια,

η αποτελεσματικότητα, η ασφάλεια δικαίου και η ευελιξία· ζητεί η τομεακή νομοθεσία να παραμένει εναρμονισμένη με τα γενικά πλαίσια για τις δημόσιες συμβάσεις και να παραμείνει περιορισμένη στις τεχνικές προδιαγραφές·

45. ζητεί τη θέσπιση ενιαίων μη δεσμευτικών κατευθυντήριων γραμμών, τυποποιημένων μηχανισμών παρακολούθησης και αναφοράς, διαδικαστικών εγγυήσεων, ανεξάρτητων εποπτικών φορέων με επαρκείς εξουσίες και αποτελεσματικών εργαλείων επιβολής και συμμόρφωσης για την προώθηση της ασφάλειας δικαίου, του θεμιτού ανταγωνισμού και της συνέπειας σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις στην ΕΕ, χωρίς να περιορίζεται η διακριτική ευχέρεια των αναθετουσών αρχών· επισημαίνει την ανάγκη να υποστηριχθούν οι αναθέτουσες αρχές, ιδίως εκείνες που διαθέτουν περιορισμένους διοικητικούς και οικονομικούς πόρους, κατά την επιβολή και να διασφαλιστεί ότι οι ανάδοχοι θα συμμορφώνονται με τις συμφωνηθείσες συμβατικές υποχρεώσεις· τονίζει τη σημασία της αρχής της αναλογικότητας, σύμφωνα με την οποία οι αποφάσεις της αναθέτουσας αρχής, καθώς και οι απαιτήσεις και οι όροι που καθορίζονται σε μια προσφορά, πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τη φύση και το πεδίο εφαρμογής της υπό ανάθεση σύμβασης· παροτρύνει την Επιτροπή να αποσαφηνίσει την έννοια αυτή προκειμένου να παράσχει κίνητρα για τη χρήση και άλλων κριτηρίων πλην της τιμής·

46. σημειώνει ότι η μεγαλύτερη ολοκλήρωση της αγοράς δημόσιων συμβάσεων είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη των στρατηγικών στόχων της ΕΕ, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό σέβεται πλήρως την αρμοδιότητα των κρατών μελών να καθορίζουν τις δικές τους στρατηγικές προτεραιότητες· υπογραμμίζει ότι κάθε προσπάθεια τυποποίησης των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων πρέπει να διέπεται από την αρχή της επικουρικότητας και να διατηρεί την εθνική ευελιξία·

47. τονίζει ότι θα πρέπει να υποστηριχθούν οι προσπάθειες των ΜΜΕ να εισέλθουν στις αγορές άλλων κρατών μελών· ζητεί την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σε ολόκληρη την ΕΕ και την απλούστευση των διασυνοριακών διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων· καλεί τα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή επιχειρήσεων στις διασυνοριακές δημόσιες συμβάσεις, αποφεύγοντας τη χρήση γλωσσικών κριτηρίων για την απόρριψη προσφορών στις διαδικασίες υποβολής προσφορών·

48. καλεί την Επιτροπή να εξορθολογίσει όσο το δυνατόν περισσότερο τις διοικητικές διαδικασίες για την ελάφρυνση του φόρτου, τη βελτίωση των κριτηρίων επιλογής για αποτελεσματικές δημόσιες συμβάσεις και την ενίσχυση των διοικητικών ικανοτήτων· πιστεύει ότι τα τυποποιημένα κριτήρια καθιστούν πιο προσβάσιμες και ελκυστικές τις συμβάσεις για τις ΜΜΕ, πράγμα που έχει μεγάλη σημασία για την ενίσχυση της ευρύτερης συμμετοχής και την

προώθηση της καινοτομίας στον κλάδο· ως εκ τούτου, συνιστά ένθερμα την έκδοση τυποποιημένων κριτηρίων με τη μορφή μη δεσμευτικών κατευθυντήριων γραμμών της Επιτροπής·

49. συνιστά τη θέσπιση ενισχυμένων μηχανισμών διαφάνειας και εποπτείας στις δημόσιες συμβάσεις με την ενσωμάτωση προηγμένων τεχνολογιών ανάλυσης δεδομένων και τεχνητής νοημοσύνης στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων για τον εντοπισμό τυχόν μη συμμόρφωσης, παρατυπιών, απάτης, κινδύνων εθνικής ασφάλειας και διαφθοράς σε πραγματικό χρόνο· ενθαρρύνει, στο πλαίσιο αυτό, την Επιτροπή να στηρίξει την ανάπτυξη μιας πλατφόρμας ανάλυσης κινδύνων με βάση δεδομένα, η οποία θα συνδέεται με μητρώα προμηθευτών και με ενωσιακές και εθνικές βάσεις δεδομένων αποκλεισμού στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού χώρου δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις (PPDS), συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσης δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις, τις εταιρείες και τις κυρώσεις, ώστε να καταστεί δυνατός ο προληπτικός εντοπισμός της απάτης και η παρακολούθηση της ακεραιότητας·

50. θεωρεί ότι η θέσπιση ενός μηχανισμού σε επίπεδο ΕΕ που θα διασφαλίζει τη διασυνοριακή ανταλλαγή πληροφοριών για τις αναθέτουσες αρχές σχετικά με τους οικονομικούς φορείς που έχουν αποκλειστεί από τις αγορές δημόσιων συμβάσεων και τη διάρκεια του αποκλεισμού τους, σύμφωνα με το άρθρο 57 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, θα διευκολύνει την επιβολή, θα απλουστεύσει τις διαδικασίες, θα διαφυλάξει τους δημόσιους πόρους, θα διασφαλίσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά και θα ενισχύσει την ασφάλεια και την ακεραιότητα των δημόσιων υποδομών και υπηρεσιών ζωτικής σημασίας· σημειώνει ότι η διασυνοριακή ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με έναν συγκεκριμένο επιχειρηματία που αποκλείεται σε ένα κράτος μέλος δεν αποτελεί προϋπόθεση για τον αποκλεισμό του εν λόγω επιχειρηματία σε άλλο κράτος μέλος·

51. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει τη σκοπιμότητα, σε επίπεδο ΕΕ, ενός μητρώου δηλώσεων συμφερόντων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, το οποίο θα λαμβάνει υπόψη την αξία των συμβάσεων, επιτρέποντας τον εντοπισμό προσωπικών ή επαγγελματικών δεσμών μεταξύ των αναθετουσών αρχών και των προσφερόντων, προκειμένου να αποφεύγονται καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων, οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ακεραιότητα της διαδικασίας, και να διασφαλίζεται η ύπαρξη ισχυρών μηχανισμών καταγγελίας δυσλειτουργιών·

52. θεωρεί ότι απαιτείται περαιτέρω απλούστευση και τυποποίηση των πρακτικών για τις δημόσιες συμβάσεις· υποστηρίζει την καθιέρωση, κατά περίπτωση, τυποποιημένων υποδειγμάτων τμημάτων συμβάσεων σε όλα τα κράτη μέλη, προκειμένου να επιτευχθεί μεγαλύτερη ομοιομορφία στις διαδικασίες υποβολής προσφορών, να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος και να διασφαλιστεί νομική σαφήνεια

για τις αναθέτουσες αρχές και τους οικονομικούς φορείς, με παράλληλη διατήρηση της ευελιξίας για λύσεις που βασίζονται στην αγορά· σημειώνει, επιπλέον, ότι η εισαγωγή τυποποιημένων υποδειγμάτων τμημάτων συμβάσεων σε όλα τα κράτη μέλη θα διευκόλυνε επίσης την ενσωμάτωση των δεδομένων των συμβάσεων στις ψηφιακές πλατφόρμες, καθιστώντας δυνατή την ευκολότερη παρακολούθηση και σύγκριση· θεωρεί ότι η τυποποίηση αυτή συμβάλλει σημαντικά στη διοικητική αποτελεσματικότητα και στη μείωση των εξόδων συναλλαγής, καθώς επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές να εξορθολογίζουν την κατάρτιση των τευχών δημοπράτησης και στους οικονομικούς φορείς να επαναχρησιμοποιούν στοιχεία προηγούμενων προσφορών, ιδίως όταν συμμετέχουν σε πολλαπλές διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων· επισημαίνει ότι η χρήση τυποποιημένων υποδειγμάτων αναμένεται να καταστήσει τα τεύχη δημοπράτησης συντομότερα και συνεκτικότερα·

53. εκφράζει την ικανοποίησή του για την προτεραιότητα που αποδίδει η Επιτροπή στη μείωση του φόρτου που συνεπάγονται για τις επιχειρήσεις οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων κατά 25 % και κατά 35 % για τις ΜΜΕ· ζητεί να εφαρμοστεί αυτή η προτεραιότητα σε όλους τους τομείς και ζητεί να αξιολογηθεί σε αυτή τη βάση η επικείμενη επανεξέταση των δημόσιων συμβάσεων·

54. καλεί την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τις αναθέτουσες αρχές να αξιοποιήσουν πλήρως τα διαθέσιμα εργαλεία, όπως η εργαλειοθήκη της ΕΕ για την εμπορική άμυνα, με στόχο την πρόληψη του αθέμιτου ανταγωνισμού από τρίτες χώρες που εισάγει διακρίσεις κατά της συμμετοχής των χωρών της ΕΕ στις οικείες διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, και να εφαρμόσουν αυστηρά την αρχή της αμοιβαιότητας με την αποτελεσματική χρήση του μέσου της ΕΕ για τις διεθνείς δημόσιες συμβάσεις, ιδίως όσον αφορά την πρόσβαση σε στρατηγικούς τομείς της αγοράς δημόσιων συμβάσεων της ΕΕ· υπενθυμίζει ότι η ΕΕ μπορεί να περιορίσει την πρόσβαση στις αγορές της στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων ως απάντηση σε παραβιάσεις των διεθνών εμπορικών κανόνων, συμπεριλαμβανομένων δασμολογικών αυξήσεων που δεν συνάδουν με τους κανόνες του ΠΟΕ· ζητεί, επιπλέον, την ανάληψη αποφασιστικής δράσης στο πλαίσιο του κανονισμού για τις ξένες επιδοτήσεις[1]· επισημαίνει, επίσης, τις δυνατότητες που προσφέρει ο

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2560 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για τις ξένες επιδοτήσεις που στρεβλώνουν την εσωτερική αγορά (ΕΕ L 330 της 23.12.2022, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj).

κανονισμός (ΕΕ) 2023/2675[1] για την προστασία της ΕΕ και των κρατών μελών της από τον οικονομικό εξαναγκασμό από τρίτες χώρες· τονίζει ότι οι διαδικασίες που ακολουθούνται πριν από την εφαρμογή των μέτρων επανεξισορρόπησης είναι πολύ αργές· καλεί την Επιτροπή και το Συμβούλιο να επιτρέψουν διαδικασίες που θα καθιστούν δυνατή μια ταχύτερη αντίδραση· υπενθυμίζει ότι τρίτες χώρες που δεν αποτελούν μέρος της συμφωνίας περί δημοσίων συμβάσεων ή δεν έχουν συνάψει διεθνείς συμφωνίες με την ΕΕ, οι οποίες να εξασφαλίζουν ισότιμη και αμοιβαία πρόσβαση στις δημόσιες συμβάσεις, δεν μπορούν να διεκδικήσουν ίση μεταχείριση στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, όπως διευκρινίζεται στη νομολογία του ΔΕΕ (υπόθεση C-652/22)·

55. υπενθυμίζει ότι θα πρέπει να τηρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στη σύμβαση αριθ. 94 της ΔΟΕ σχετικά με τις ρήτρες εργασίας και θεωρεί ότι οι χώρες που δεν συμμορφώνονται με αυτές δεν θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων της ΕΕ·

56. σημειώνει ότι σημαντικό ποσοστό των συμβάσεων στα περισσότερα κράτη μέλη ανατίθενται με βάση την προσφορά με τη χαμηλότερη τιμή· τονίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι οι επιχειρήσεις τρίτων χωρών δεν αποκομίζουν αθέμιτο πλεονέκτημα στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων μέσω άμεσων ή έμμεσων κρατικών επιδοτήσεων, στρεβλώνοντας έτσι τον θεμιτό ανταγωνισμό εντός της εσωτερικής αγοράς· παροτρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναλάβουν αποφασιστική δράση κατά οντοτήτων από τρίτες χώρες που εκμεταλλεύονται τις εν λόγω επιδοτήσεις για να εφαρμόσουν μειωμένες τιμές ή να επικρατήσουν σε διαγωνισμούς κατά τρόπο που δεν συνάδει με τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ· συνιστά τη θέσπιση σαφών και διαφανών κανόνων για τον αποκλεισμό οντοτήτων από τρίτες χώρες, καθώς και εταιρειών με έδρα στην ΕΕ των οποίων υπεργολάβοι εκτός ΕΕ έχουν επανειλημμένα παραβιάσει το δίκαιο της ΕΕ· ζητεί, επίσης, σύγκλιση μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τους κανόνες που διέπουν τη συμμετοχή προσφερόντων από τρίτες χώρες σε δημόσιους διαγωνισμούς, ιδίως στην περίπτωση έργων που χρηματοδοτούνται με ευρωπαϊκά κονδύλια·

57. υπογραμμίζει ότι οι ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, ιδίως από προσφέροντες που προέρχονται από τρίτες χώρες, ενδέχεται να υπονομεύσουν την αποτελεσματική εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων, να θέσουν σε κίνδυνο τα πρότυπα ποιότητας και να απειλήσουν την εθνική ασφάλεια, ιδίως στο πλαίσιο υποδομών

---

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2675 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Νοεμβρίου 2023, για την προστασία της Ένωσης και των κρατών μελών της από τον οικονομικό εξαναγκασμό από τρίτες χώρες (ΕΕ L, 2023/2675, 7.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2675/oj).

ζωτικής σημασίας· ζητεί να ληφθούν αυστηρότερα μέτρα για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των εν λόγω προσφορών, μεταξύ άλλων μέσω ανεξάρτητων εκτιμήσεων κόστους και σαφών υποχρεώσεων των αναθετουσών αρχών να απορρίπτουν προσφορές όταν η αιτιολόγηση για την ασυνήθιστα χαμηλή τιμή είναι ανεπαρκής ή μη πειστική· καλεί, στο πλαίσιο αυτό, την Επιτροπή να προτείνει σαφή και εναρμονισμένη μεθοδολογία για την αξιολόγηση της έννοιας της «ασυνήθιστα χαμηλής τιμής», προκειμένου να παρέχεται στις αναθέτουσες αρχές μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου και πρακτική καθοδήγηση κατά την αξιολόγηση των προσφορών·

58. καλεί την Επιτροπή να ορίσει σαφώς ότι οι προσφέροντες από τρίτες χώρες δεν είναι επιλέξιμοι για συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων που διεξάγονται εντός της ΕΕ, εάν η χώρα προέλευσής τους δεν παρέχει, βάσει πολυμερούς ή διμερούς συμφωνίας για τις δημόσιες συμβάσεις που να έχει υπογραφεί με την ΕΕ, αμοιβαία πρόσβαση στην αγορά της για τους προσφέροντες από την ΕΕ·

59. ζητεί να συνεχιστεί η εφαρμογή των παρεκκλίσεων για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές, δεδομένων των ιδιαίτερων προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι περιοχές αυτές· αναγνωρίζει, επιπλέον, τις μοναδικές συνθήκες των κοινοτήτων που βρίσκονται σε παραμεθόριες περιοχές της ΕΕ και συμμετέχουν σε τακτικές διασυνοριακές οικονομικές και κοινωνικές ανταλλαγές με γειτονικές τρίτες χώρες·

60. επιδιώκει να διασφαλίσει την ενσωμάτωση στις δημόσιες συμβάσεις μηχανισμών που στηρίζουν την περιφερειακή οικονομική ανθεκτικότητα, τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων απασχόλησης και τη βιωσιμότητα των τοπικών οικονομιών, συμβάλλοντας σε πιο ισορροπημένη κατανομή της οικονομικής δραστηριότητας μεταξύ αστικών και μη αστικών περιοχών· υπογραμμίζει, στο πλαίσιο αυτό, τον ρόλο των παραγωγών γεωργικών προϊόντων και των αλυσίδων εφοδιασμού τους, καθώς και τον πρωταρχικό ρόλο των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος· καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει τη σύσταση που περιλαμβάνεται στην έκθεση Draghi για παροχή στις αναθέτουσες αρχές της δυνατότητας να καθορίζουν σαφή ελάχιστη ποσόστωση για επιλεγμένα τοπικά παραγόμενα αγαθά στις δημόσιες συμβάσεις, όπου κρίνεται σκόπιμο και εφικτό· τονίζει ότι οι πρακτικές στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων θα πρέπει να προωθούν την οικονομική ανάπτυξη χωρίς να ευνοούν αδικαιολόγητα συγκεκριμένους τομείς ή συγκεκριμένες περιοχές, αναγνωρίζοντας παράλληλα τη σημασία της ενίσχυσης της ικανότητας των αναθετουσών αρχών να δίνουν μεγαλύτερη βαρύτητα στα κοινωνικά κριτήρια και στα κριτήρια βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών και κλιματικών παραμέτρων, όπου το κρίνουν σκόπιμο·

61. αναγνωρίζει τα ειδικά χαρακτηριστικά και τον στρατηγικό ρόλο των

δημόσιων συμβάσεων στην ενίσχυση της επισιτιστικής ασφάλειας και ανθεκτικότητας της ΕΕ, και αναγνωρίζει την ανάγκη για καλύτερη χρήση των κριτηρίων βιωσιμότητας και των κριτηρίων που σχετίζονται με το κλίμα, για στήριξη των γεωργών της ΕΕ και για προώθηση υγιέστερων διατροφικών συνηθειών, καθώς και βιώσιμων και υγιών πολιτικών για τα τρόφιμα·

62. υποστηρίζει την αυξημένη ευελιξία στις συμπράξεις μεταξύ δημόσιων φορέων, ώστε να μπορούν οι δημόσιες αρχές να συνεργάζονται αποτελεσματικότερα για την ενίσχυση της παροχής υπηρεσιών και τη μείωση του κόστους· καλεί τα κράτη μέλη να εξετάσουν το ενδεχόμενο ανάπτυξης σύμπραξης και διαλόγου μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στις δημόσιες συμβάσεις, προκειμένου να βελτιωθούν η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών και η συνεργασία μεταξύ δημόσιων αρχών και επιχειρήσεων· συνιστά να αναθεωρηθεί ο ορισμός της ισχύουσας οδηγίας για τη συνεργασία μεταξύ δημόσιων φορέων, ώστε να αναγνωριστεί η εν λόγω συνεργασία ως συμβάσεις ή ρυθμίσεις που συνάπτονται μεταξύ δύο ή περισσότερων αναθετουσών αρχών· καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο εξαίρεσης, από το πεδίο εφαρμογής των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις, της συνεργασίας μεταξύ δημόσιων αρχών (συνεργασία μεταξύ δημόσιων φορέων) με σκοπό την αποτελεσματική εκπλήρωση των καθηκόντων, χωρίς περαιτέρω περιοριστικούς όρους·

63. τονίζει ότι η ανάπτυξη και η χρήση αξιόπιστων, υψηλής ποιότητας και διαφανών σημάτων και πιστοποιήσεων βιωσιμότητας βοηθούν τις αναθέτουσες αρχές να υλοποιήσουν τους στόχους βιωσιμότητας, μειώνοντας έτσι τον διοικητικό φόρτο και την ανάγκη για εμπεριστατωμένες τεχνικές αξιολογήσεις· καλεί την Επιτροπή να προωθήσει και να αναπτύξει περαιτέρω τα εν λόγω σήματα σε επίπεδο ΕΕ, διασφαλίζοντας την αξιοπιστία και τη χρηστικότητά τους σε όλους τους τομείς·

64. παρατηρεί ότι οι αναθέτουσες αρχές συμμετέχουν ήδη σε βιώσιμες και φιλικές προς το κλίμα δημόσιες συμβάσεις, καθοδηγούμενες από ολοκληρωμένους κανονισμούς για τη βιωσιμότητα σε ενωσιακό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο·

65. υπογραμμίζει, υπό το πρίσμα της νομολογίας του ΔΕΕ (συμπεριλαμβανομένης της υπόθεσης C-395/18), ότι οι αναθέτουσες αρχές έχουν το δικαίωμα να περιλαμβάνουν απαιτήσεις βάσει της εθνικής εργατικής νομοθεσίας στα έγγραφα των δημόσιων συμβάσεων, όπως δεσμευτικές συλλογικές συμβάσεις, ελάχιστα πρότυπα απασχόλησης, διατάξεις περί ίσης αμοιβής και άλλα σχετικά κοινωνικά κριτήρια· εκφράζει την ικανοποίησή του για τη διευκρίνιση από το ΔΕΕ ότι οι κοινωνικές και περιβαλλοντικές υποχρεώσεις στην οριζόντια κοινωνική ρήτρα αποτελούν «πρωταρχική αξία για την τήρηση της οποίας τα κράτη μέλη οφείλουν να μεριμνούν»· καλεί την Επιτροπή να εκπονήσει

κατευθυντήριες γραμμές και ένα νομικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένης της αποσαφήνισης του αντικειμένου και της πρακτικής εφαρμογής του, το οποίο θα εγγυάται την ασφάλεια δικαίου και θα εξουσιοδοτεί τις αναθέτουσες αρχές —στο πλαίσιο της διακριτικής τους ευχέρειας— να εφαρμόζουν τα εν λόγω κριτήρια χωρίς να αντιμετωπίζουν δυσανάλογους νομικούς κινδύνους·

66. αναγνωρίζει τις σημαντικές δυνατότητες των κοινωνικά υπεύθυνων δημόσιων συμβάσεων στην προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας, της κοινωνικής ένταξης και της βιώσιμης ανάπτυξης· ενθαρρύνει τις αναθέτουσες αρχές να ενσωματώνουν συστηματικά κοινωνικά κριτήρια στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, διασφαλίζοντας παράλληλα την οικονομική σκοπιμότητα, την ευελιξία και την επικουρικότητα· καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει την ενσωμάτωση κοινωνικών κριτηρίων στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων και να παράσχει ένα σαφές νομικό και πολιτικό πλαίσιο καθώς και πρακτική καθοδήγηση, μεταξύ άλλων νομική σαφήνεια και παραδείγματα ορθών πρακτικών, ώστε να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική και νομικά ορθή εφαρμογή των κοινωνικά υπεύθυνων δημόσιων συμβάσεων από τις αναθέτουσες αρχές· αναγνωρίζει ότι η ενσωμάτωση κοινωνικών ρητρών, όπως οι απαιτήσεις που σχετίζονται με τις συνθήκες εργασίας, τις συλλογικές διαπραγματεύσεις και τον σεβασμό των εργασιακών δικαιωμάτων, δύναται να βελτιώσει σημαντικά την ποιότητα και την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων των δημόσιων συμβάσεων· καλεί την Επιτροπή να διευκρινίσει κατά την αναθεώρηση ότι οι απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 18 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, σχετικά με το περιβαλλοντικό, κοινωνικό και εργατικό δίκαιο, είναι δεσμευτικές·

67. πιστεύει ότι οι διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων θα πρέπει να ενθαρρύνουν και να ανταμείβουν καινοτόμες και βιώσιμες λύσεις που μπορούν να τονώσουν την οικονομική ανάπτυξη· τονίζει ότι είναι σημαντικό να θεσπιστούν και να εφαρμοστούν κριτήρια βιωσιμότητας σε όλα τα κράτη μέλη κατά τρόπο που να αντικατοπτρίζει την ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ· καλεί την Επιτροπή, στο πλαίσιο του επικείμενου ελέγχου καταλληλότητας της νομοθεσίας της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις, να αξιολογήσει τη θέσπιση ειδικής ανά τομέα εργαλειοθήκης κριτηρίων βιωσιμότητας που θα περιλαμβάνει κριτήρια ανάθεσης και τεχνικά κριτήρια, μεθοδολογίες επαλήθευσης και συμβατικές διατάξεις, ώστε να διευκολύνεται η σταδιακή υιοθέτηση πιο βιώσιμων πρακτικών σύναψης συμβάσεων, να παρέχεται σαφήνεια στις αναθέτουσες αρχές και να καταστεί ταυτόχρονα εφικτή η προσαρμογή των απαιτήσεων σε συγκεκριμένους τομείς και τοπικές οικονομικές ικανότητες· ζητεί από την Επιτροπή να εξετάσει τον τρόπο με τον οποίο οι πτυχές που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα μπορούν να ενσωματωθούν καλύτερα κατά την εφαρμογή της αρχής της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, προκειμένου να

προωθηθεί η καινοτομία και η αποδοτική χρήση των πόρων· καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει ένα σύνολο κριτηρίων με στόχο την προώθηση της καινοτομίας στις βιώσιμες τεχνολογίες και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ σε μελλοντικές πρωτοπόρες αγορές· πιστεύει ότι η ενίσχυση της αγοράς δευτερογενών υλικών θα πρέπει να αποτελεί μέρος αυτής της προσέγγισης· τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι η ανάπτυξη μιας εργαλειοθήκης θα πρέπει να εξαρτάται από στοιχεία που αποδεικνύουν ότι α) δεν υποχρεώνει τις αναθέτουσες αρχές ή τους αναθέτοντες φορείς να επωμίζονται δυσανάλογο κόστος ή δεν προκαλεί ασυμβατότητες ή τεχνικές δυσκολίες, β) λαμβάνει υπόψη τον κύκλο ζωής, την ποικιλομορφία και τη διαθεσιμότητα των σχετικών προϊόντων και υπηρεσιών και τηρεί την αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας και γ) διαφυλάσσει τον θεμιτό ανταγωνισμό·

68. συνιστά την εφαρμογή στρατηγικών μοντέλων δημόσιων συμβάσεων που δίνουν προτεραιότητα στα συμφέροντα της ΕΕ και των κρατών μελών, καθώς και στη μακροπρόθεσμη αξία και ανθεκτικότητα έναντι των βραχυπρόθεσμων μειώσεων του κόστους, και προσφέρουν ευκαιρίες σε πρωτοπόρες αγορές για προϊόντα που σέβονται τους στόχους της ΕΕ, ιδίως σε στρατηγικούς τομείς·

69. ζητεί από την Επιτροπή, στο πλαίσιο της επικείμενης αναθεώρησης του πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις, να διενεργήσει διεξοδική εκτίμηση επιπτώσεων σχετικά με τους πιθανούς τρόπους και τις επιπτώσεις της ιεράρχησης της αρχής της «ευρωπαϊκής προτίμησης» στις δημόσιες συμβάσεις που σχετίζονται με στρατηγικούς κλάδους, ώστε να διασφαλιστεί η συνέχεια των κρίσιμων ικανοτήτων στα κράτη μέλη και να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα, η ασφάλεια, η ανταγωνιστικότητα και η στρατηγική αυτονομία· τονίζει ότι η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογήσει προσεκτικά τις πιθανές επιπτώσεις στο κόστος, τους κινδύνους περιορισμού της πρόσβασης σε τεχνολογίες αιχμής και τις επιπτώσεις στην ποιότητα των υπηρεσιών και των προϊόντων, διατηρώντας παράλληλα τη συνοχή με τις διεθνείς νομικές δεσμεύσεις της ΕΕ και μην αποκλείοντας ομοϊδεάτες εταίρους· υπογραμμίζει ότι οποιαδήποτε μέτρα για την προώθηση της συμμετοχής ευρωπαϊκών εταιρειών δεν θα πρέπει να ισοδυναμούν με προστατευτισμό ή στρέβλωση του ανταγωνισμού· αναγνωρίζει, στο πλαίσιο αυτό, τη σημασία των επιχειρήσεων που επενδύουν και επανεπενδύουν εντός της Ένωσης, ενισχύοντας έτσι την οικονομία της ΕΕ, προστατεύοντας την ευημερία των εργαζομένων και ωφελώντας τις τοπικές κοινότητες· καλεί, επιπλέον, την Επιτροπή να εξετάσει τις δυνατότητες για ενίσχυση της συμμετοχής εταιρειών με έδρα στην ΕΕ σε διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που δρομολογούνται για έργα χρηματοδοτούμενα από θεσμικά όργανα της ΕΕ ή με επέκταση του συστήματος προτιμήσεων που ορίζεται στο άρθρο 85 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ στις συμβάσεις που ανατίθενται από αναθέτουσες αρχές και στο άρθρο 15 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ για στοχευμένους στρατηγικούς τομείς·

70. ζητεί να συμπεριληφθούν στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων που αφορούν έργα στρατηγικού ενδιαφέροντος για την ΕΕ —ιδίως στους τομείς των υποδομών ζωτικής σημασίας, των προηγμένων τεχνολογιών και των κρίσιμων πρώτων υλών— διατάξεις που να επιτρέπουν στις αναθέτουσες αρχές να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να συνάπτουν βιομηχανικές εταιρικές σχέσεις με νομικές οντότητες που εδρεύουν στην ΕΕ· είναι της άποψης ότι οι εν λόγω εταιρικές σχέσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν ρήτρες που διασφαλίζουν τη μεταφορά τεχνολογιών, τεχνογνωσίας ή βασικών τεχνικών δεξιοτήτων σε εταίρους με έδρα την ΕΕ, σε πλήρη συμμόρφωση με το δίκαιο της Ένωσης και τις διεθνείς δεσμεύσεις·

71. τονίζει τις ιδιαίτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι φορείς εκμετάλλευσης του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, με την αύξηση του χρόνου και του κόστους παράδοσης· ζητεί να απλουστευθούν οι διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων για τους φορείς εκμετάλλευσης του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και να διασφαλιστεί η ευελιξία και η αποτελεσματικότητά τους· τάσσεται υπέρ της μεγαλύτερης συνοχής μεταξύ των κανονισμών της ΕΕ που επηρεάζουν τις δημόσιες συμβάσεις των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας·

72. υπογραμμίζει τη σημασία της αποδέσμευσης των επενδύσεων στην αγορά δημόσιων συμβάσεων και συμβάσεων παραχώρησης, και καλεί την Επιτροπή να εξετάσει κατά πόσον το ισχύον πλαίσιο για τη διάρκεια των συμβάσεων παραχώρησης αντικατοπτρίζει επαρκώς τις επενδύσεις που πραγματοποιούν οι παραχωρησιούχοι μετά την ανάθεση της σύμβασης παραχώρησης, και να εξετάσει κατά πόσον η μεγαλύτερη ευελιξία θα βοηθούσε στην παροχή κινήτρων για αυτού του είδους τις επενδύσεις·

73. τονίζει την ανάγκη να αποφευχθεί ο περιττός διοικητικός φόρτος για τους αγοραστές του δημόσιου τομέα και τους οικονομικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ και των πολύ μικρών επιχειρήσεων· υπογραμμίζει ότι, κατά την αναθεώρηση της νομοθεσίας της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις, θα πρέπει να λαμβάνεται ανά πάσα στιγμή υπόψη η ανάγκη για μείωση της πολυπλοκότητας και περιορισμό της γραφειοκρατίας, ώστε να μην παρεμποδίζεται η συμμετοχή των οικονομικών φορέων στις δημόσιες συμβάσεις· ζητεί από την Επιτροπή, κατά την αξιολόγηση των επιλογών για την εισαγωγή νέων κριτηρίων στις δημόσιες συμβάσεις, να διασφαλίσει ότι δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στο στάδιο κατά το οποίο οι απαιτήσεις αυτές ενσωματώνονται στη διαδικασία σύναψης δημόσιων συμβάσεων· υπογραμμίζει ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στο κατά πόσον τα κριτήρια αυτά συμπεριλαμβάνονται στα κριτήρια ανάθεσης ή σε προηγούμενα στάδια των εγγράφων της σύμβασης, συμπερίληψη που διασφαλίζει νομική σαφήνεια και πρακτική σκοπιμότητα τόσο για τις αναθέτουσες αρχές όσο και για τους οικονομικούς φορείς·

74. υποστηρίζει τον εκσυγχρονισμό των κριτηρίων για τις δημόσιες συμβάσεις ώστε να αντικατοπτρίζουν τις εξελίξεις στην τεχνολογία και την ασφάλεια, διασφαλίζοντας ότι τα νέα πλαίσια δημόσιων συμβάσεων θα επιτρέπουν ευέλικτες αποκρίσεις στα μεταβαλλόμενα οικονομικά και γεωπολιτικά τοπία, διατηρώντας παράλληλα την αυτονομία των κρατών μελών κατά τη διαχείριση των πολιτικών τους για τις δημόσιες συμβάσεις· σημειώνει ότι η ανταγωνιστικότητα της ΕΕ συνοδεύεται από υψηλά κοινωνικά και περιβαλλοντικά πρότυπα στην εσωτερική αγορά· τονίζει ότι τα μελλοντικά πλαίσια για τις δημόσιες συμβάσεις θα πρέπει να εδραιώνουν τα πλεονεκτήματα αυτά και όχι να τα υποβαθμίζουν, ώστε να ενισχυθεί η θέση των φορέων της ΕΕ στις προσφορές δημόσιων συμβάσεων·

75. επισημαίνει τη σημασία της πράξης για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών[1] ως παράδειγμα κριτηρίων ανθεκτικότητας που σχετίζονται με την ασφάλεια του εφοδιασμού, τις ποιοτικές θέσεις εργασίας, τη συμβολή στη βιομηχανική υπεροχή και ανταγωνιστικότητα της ΕΕ, την τήρηση των προτύπων κυβερνοασφάλειας και τη μείωση της εξάρτησης από μία μόνο τρίτη χώρα που δεν συμμετέχει σε διεθνείς συμφωνίες για τις δημόσιες συμβάσεις·

76. υποστηρίζει την περαιτέρω ψηφιοποίηση των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων, με στόχο τη μείωση του διοικητικού φόρτου, τη βελτίωση της αποδοτικότητας και της ανταγωνιστικότητας, την ενίσχυση της διαφάνειας και τη διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ και των διασυνοριακών προσφερόντων, με παράλληλη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τα πρότυπα ασφάλειας·

77. ζητεί ενισχυμένους μηχανισμούς στήριξης για τις πολύ μικρές οντότητες, τις ΜΜΕ, τις νεοφυείς επιχειρήσεις και τους φορείς της κοινωνικής οικονομίας, ώστε να μπορούν να συμμετάσχουν με ανταγωνιστικό και αποτελεσματικό τρόπο σε δημόσιους διαγωνισμούς, μεταξύ άλλων μέσω προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας και ανάπτυξης ικανοτήτων για τις ΜΜΕ, τις νεοφυείς επιχειρήσεις και τις κοινωνικές επιχειρήσεις· πιστεύει ότι η παροχή περαιτέρω καθοδήγησης και στήριξης στις ΜΜΕ είναι ζωτικής σημασίας για την προώθηση της συμμετοχής τους στις δημόσιες συμβάσεις· υπογραμμίζει την ανάγκη μείωσης των γραφειοκρατικών περιορισμών που επηρεάζουν δυσανάλογα τη συμμετοχή των ΜΜΕ, των νεοφυών επιχειρήσεων και των αναπτυσσόμενων νέων επιχειρήσεων, καθώς και την ανάγκη για κατάλληλες εκτιμήσεις

---

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1735 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου μέτρων για την ενίσχυση του οικοσυστήματος παραγωγής τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ευρώπης και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1724 (ΕΕ L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).

επιπτώσεων και υποχρεωτικό τεστ ΜΜΕ και νεοφυών επιχειρήσεων από την Επιτροπή σχετικά με όλους τους νέους κανόνες· επισημαίνει ότι η αποτελεσματικότητα των πρωτοβουλιών διαλόγου βοηθά τις ΜΜΕ να αποκτήσουν καλύτερη γνώση των αρχών που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις, επιτρέποντας παράλληλα στους αγοραστές του δημόσιου τομέα να συλλέγουν πληροφορίες για τον σχεδιασμό πιο ισορροπημένων κριτηρίων και για τη μείωση του διοικητικού φόρτου· τάσσεται, κατά περίπτωση, υπέρ της ευρείας χρήσης πρακτικών προμήθειας από τους αγοραστές του δημόσιου τομέα πριν από την κατάρτιση των προσκλήσεων υποβολής προσφορών, καθώς και υπέρ του περιορισμού των υπερβολικών απαιτήσεων όσον αφορά την οικονομική ικανότητα και τα αποδεικτικά στοιχεία συμβάσεων που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν· επισημαίνει την ανάγκη στήριξης των ΜΜΕ για την εξεύρεση εταίρων·

78. ζητεί την επείγουσα απλούστευση των κριτηρίων επιλογής και, στο πλαίσιο αυτό, καλεί επίσης την Επιτροπή να διερευνήσει κατά πόσον η δημιουργία μιας ψηφιακής βάσης δεδομένων, σε επίπεδο ΕΕ, με ΜΜΕ και μικρότερους φορείς που έχουν προεπιλεγεί θα μπορούσε να συμβάλει στον εξορθολογισμό των διαδικασιών και στη βελτίωση της πρόσβασης σε δημόσιους διαγωνισμούς· σημειώνει τη δυνατότητα των συστημάτων διαπίστευσης να χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της τεχνικής και οικονομικής ικανότητας των εταιρειών και την επαλήθευση της επαγγελματικής τους ακεραιότητας πριν από τη διαδικασία υποβολής προσφορών, και ότι τα κριτήρια επαγγελματικής ακεραιότητας θα πρέπει να περιλαμβάνουν το ιστορικό συμμόρφωσης με την ισχύουσα νομοθεσία όσον αφορά την εργασία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον· υπογραμμίζει ότι η αποτελεσματική διαλειτουργικότητα και η διασυνοριακή προσβασιμότητα των μητρώων αυτών σε όλα τα κράτη μέλη θα μπορούσε να ενισχύσει ουσιαστικά τη διαφάνεια, να διασφαλίσει τους δημόσιους πόρους, να στηρίξει την εσωτερική αγορά και να ενισχύσει την ασφάλεια και την ακεραιότητα των δημόσιων υποδομών και υπηρεσιών ζωτικής σημασίας·

79. τονίζει ότι το πλαίσιο της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις πρέπει να διασφαλίζει ισότιμη πρόσβαση για τις ΜΜΕ, τους φορείς της κοινωνικής οικονομίας και τις τοπικές επιχειρήσεις, προωθώντας απλουστευμένες διαδικασίες, μεταξύ άλλων διασφαλίζοντας ότι οι εταιρείες δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν εκ νέου, στην αίτηση υποβολής προσφορών τους, πληροφορίες που είναι δημόσια διαθέσιμες και εφαρμόζοντας αναλογικές απαιτήσεις σύμφωνα με τις τοπικές συνθήκες· καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο εξορθολογισμού της υποδιαίρεσης των συμβάσεων σε μικρότερες παρτίδες, προκειμένου να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός και να αποτραπεί η κυριαρχία των μεγάλων οντοτήτων, αναγνωρίζοντας παράλληλα ότι οι συμβάσεις δεν θα πρέπει να υποδιαιρούνται, όταν υπάρχουν πραγματικοί λόγοι από άποψη τεχνολογίας ή αποδοτικότητας να μην συμβεί αυτό· υπογραμμίζει ότι η

υποδιαίρεση αυτή σε μικρότερες παρτίδες έχει ιδιαίτερη σημασία για τις υπηρεσίες μηχανικής, κατασκευών και σχεδιασμού, καθώς μπορεί να ενισχύσει τον ανταγωνισμό, να διασφαλίσει ευκαιρίες συμμετοχής για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, και να καταστήσει δυνατή τη στοχευμένη χρήση εξειδικευμένης εμπειρογνωμοσύνης· τονίζει ότι απαιτούνται σαφείς κατευθυντήριες γραμμές, στις οποίες θα καθορίζεται πότε δικαιολογείται η μη υποδιαίρεση των συμβάσεων· σημειώνει ότι η υποδιαίρεση σε παρτίδες αποτελεί επίσης αποτελεσματικό μέσο για την αποφυγή των μη εφικτών αλυσίδων υπεργολαβίας·

80. συνιστά το πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις να επιτρέπει στους προσφέροντες και στις αναθέτουσες αρχές να υποβάλλουν τα ελλείποντα αποδεικτικά στοιχεία σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας, με απλούστευση και επίσπευση των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων, για παράδειγμα, μέσω της επέκτασης του άρθρου 56 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ· συνιστά να προωθηθεί η συμμετοχή των νεοφυών επιχειρήσεων και των ΜΜΕ μέσω της προσαρμογής των αυστηρών απαιτήσεων αναφοράς που εμποδίζουν δυσανάλογα τις νεοσύστατες επιχειρήσεις· ζητεί, κατά περίπτωση, μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά τα κριτήρια προεπιλογής, ώστε να διασφαλιστεί η δίκαιη πρόσβαση των νεοφυών επιχειρήσεων σε ευκαιρίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, με παράλληλη διατήρηση της διαφάνειας και του ανταγωνισμού· υπογραμμίζει ότι θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ευελιξία, όταν ζητείται από τις ΜΜΕ να υποβάλουν το ιστορικό των συμβάσεών τους·

81. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι οι διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων θα αποκτήσουν μεγαλύτερη προσβασιμότητα και διαφάνεια, μέσω της παροχής εύληπτων πινάκων ή επισκοπήσεων των δημόσιων διαγωνισμών, όπου περιγράφονται με σαφήνεια οι συνιστώμενες τεχνικές προδιαγραφές και απαιτήσεις των έργων ή των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης· ζητεί από την Επιτροπή να λάβει ιδιαίτερα υπόψη τις επιχειρήσεις με μικρότερη πείρα, οι οποίες αναμένεται να χρησιμοποιούν τα εργαλεία για την καλύτερη κατανόηση και ερμηνεία των εγγράφων της σύμβασης·

82. επαναλαμβάνει ότι για την ισότιμη πρόσβαση στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων χρειάζεται να απλουστευθούν και να αποσαφηνιστούν οι κανόνες για τις αναθέτουσες αρχές·

83. επισημαίνει ότι η πείρα που έχει αποκτηθεί από τις δημόσιες συμβάσεις, όπως τα κατασκευαστικά έργα, καταδεικνύει ότι η δυνατότητα εναλλακτικών προτάσεων (εναλλακτικών προσφορών) βοηθά τις αναθέτουσες αρχές να εξασφαλίζουν υπηρεσίες με πιο καινοτόμο, αποτελεσματικό και οικονομικά αποδοτικό τρόπο· τονίζει ότι οι καινοτόμες λύσεις ενσωματώνονται ευκολότερα στις δημόσιες συμβάσεις όταν γενικά επιτρέπονται οι εναλλακτικές

προσφορές και ότι, προκειμένου να ενσωματωθεί αποτελεσματικά η επιχειρηματική τεχνογνωσία στην ανάθεση δημόσιων συμβάσεων, θα πρέπει γενικά να επιτρέπονται εναλλακτικές προτάσεις (εναλλακτικές προσφορές), εκτός εάν η αναθέτουσα αρχή αποφασίσει ρητά να τις αποκλείσει (ρήτρα εξαίρεσης)· καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το παραδεκτό εναλλακτικών προτάσεων (εναλλακτικών προσφορών) σύμφωνα με το άρθρο 45 παράγραφος 1 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ·

84. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι η αρχή «μόνον άπαξ» εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλα τα επίπεδα διοίκησης στις δημόσιες συμβάσεις, ούτως ώστε οι προσφέροντες να πρέπει να παρέχουν ορισμένες τυποποιημένες πληροφορίες μόνο μία φορά στις αρχές και στις διοικήσεις προκειμένου να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος· αναγνωρίζει ότι, επιτρέποντας στους προσφέροντες να χρησιμοποιούν υπεύθυνες δηλώσεις συμμόρφωσης αντί να υποβάλλουν πολλά διοικητικά έγγραφα στο αρχικό στάδιο, μπορεί συχνά να μειωθεί ο φόρτος και να αυξηθεί η αποδοτικότητα· καλεί την Επιτροπή να προσδιορίσει πού θα μπορούσαν να εφαρμοστούν καταλλήλως αυτές οι πρακτικές, διασφαλίζοντας παράλληλα νομική σαφήνεια και διασφαλίσεις·

85. είναι της άποψης ότι οι συμβάσεις ανατιθέμενες κατ’ αποκλειστικότητα για ορισμένες υπηρεσίες αποτελούν ορθή πρακτική που στηρίζει την κοινωνική οικονομία· προτείνει να προτιμώνται οι ΜΜΕ και οι καινοτόμοι φορείς της αγοράς σε περίπτωση ισοδύναμων προσφορών ή να υλοποιούνται μέσω συμβάσεων ανατιθέμενων κατ’ αποκλειστικότητα ή μέσω μέρους της εκτέλεσης της σύμβασης ανατιθέμενου κατ’ αποκλειστικότητα· τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, την αποτελεσματικότητα των συμβάσεων ανατιθέμενων κατ’ αποκλειστικότητα στη στήριξη της απασχόλησης των ατόμων με αναπηρία μέσω δημόσιων συμβάσεων, επισημαίνοντας παράλληλα ότι υπάρχει ακόμη περιθώριο βελτίωσης της εκτέλεσής τους·

86. αναγνωρίζει ότι, ενώ η υπεργολαβία επιτρέπει μεγαλύτερη ευελιξία, πρόσβαση σε εξειδικευμένες δεξιότητες και εξοικονόμηση κόστους, μπορεί επίσης να ενέχει δυνητικούς κινδύνους, όπως αποδυνάμωση της λογοδοσίας, αυξημένο κίνδυνο παραβιάσεων των εργασιακών δικαιωμάτων και εμπόδια στην αποτελεσματική επιβολή· καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει τον αντίκτυπο των δημόσιων συμβάσεων που εκτελούνται κυρίως από άμεσους εργαζόμενους του προσφέροντος και συνιστά οι κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις να ενθαρρύνουν τις εταιρείες να διαθέτουν επαρκές εσωτερικό προσωπικό ώστε να υλοποιούν τα έργα για τα οποία τους ανατίθενται δημόσιες συμβάσεις· καλεί την Επιτροπή, προκειμένου να δοθεί τέλος στην καταχρηστική υπεργολαβία, να προστατευθούν τα δικαιώματα των εργαζομένων και να ενισχυθεί η διαφάνεια και η λογοδοσία σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού, να εξετάσει το ενδεχόμενο θέσπισης ενός σαφώς καθορισμένου καθεστώτος για την

από κοινού και εις ολόκληρον ευθύνη των οικονομικών φορέων και των υπεργολάβων και για τη διασφάλιση της διαφάνειας όσον αφορά τους συμμετέχοντες υπεργολάβους και το μερίδιο της σύμβασης που ο ανάδοχος προτίθεται να αναθέσει σε υπεργολάβο·

87. υποστηρίζει την ευελιξία κατά την τιμολόγηση των συμβάσεων, μέσω της παράτασης της μέγιστης διάρκειας των συμφωνιών-πλαισίων για τις αναθέτουσες αρχές, τη θέσπιση διατάξεων που επιτρέπουν προσαρμογές των τιμών ως απάντηση στις δυσανάλογες αυξήσεις του κόστους τις οποίες ο προσφέρων δεν θα μπορούσε ευλόγως να είχε προβλέψει, όπως ο πληθωρισμός, οι αυξήσεις του κόστους των υλικών ή της ενέργειας και αλλαγές στην εργατική νομοθεσία, διασφαλίζοντας τη βιωσιμότητα των συμβάσεων χωρίς να υφίστανται οικονομική πίεση οι δημόσιες αρχές, καθώς και μέσω της επέκτασης της διαδικασίας με διαπραγμάτευση ως αρχής για όλες τις συμβάσεις που έπονται μιας συμφωνίας-πλαισίου·

88. σημειώνει ότι οι κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις καινοτομίας εξακολουθούν να μην αξιοποιούνται επαρκώς· ζητεί να αξιολογηθεί η ανάγκη για θέσπιση πρόσθετων ειδικών κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις σε έργα επιστημονικής έρευνας και καινοτομίας, αναγνωρίζοντας τον κρίσιμο ρόλο τους στην προώθηση της οικονομικής και τεχνολογικής προόδου, με παράλληλη διασφάλιση της αποδοτικής χρήσης των δημόσιων πόρων· επισημαίνει την ανάγκη για πρόσθετες και εμπεριστατωμένες διατάξεις για την προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας των προσφερόντων, μεταξύ άλλων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας υποβολής προσφορών·

89. πιστεύει ότι η επαγγελματοποίηση των αγοραστών του δημόσιου τομέα θα πρέπει να αποτελεί μέρος της βελτίωσης των μεθόδων σύναψης δημόσιων συμβάσεων εντός της ΕΕ· εκφράζει την ικανοποίησή του για τις εθνικές πρωτοβουλίες που έχουν ως στόχο να βοηθήσουν τους αγοραστές του δημόσιου τομέα να εξοικειωθούν με το ισχύον νομικό πλαίσιο και με έννοιες όπως ο καθορισμός του αντικειμένου και η κατάρτιση των κατάλληλων κριτηρίων επιλογής και ανάθεσης· ζητεί από την Επιτροπή να καταρτίσει και να προωθήσει παρόμοια προγράμματα σε επίπεδο ΕΕ με έμφαση στην καλύτερη χρήση των μη τιμολογιακών κριτηρίων με την καθιέρωση «έτοιμων προς χρήση» περιβαλλοντικών και κοινωνικών κριτηρίων·

90. τονίζει την καθοριστική συμβολή των μη κερδοσκοπικών οργανώσεων, των εκκλησιών και των κοινωνικών επιχειρήσεων στις δημόσιες συμβάσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη, επισημαίνοντας την εμπειρογνωσία τους, τους στενούς τοπικούς δεσμούς τους και την αποδεδειγμένη ικανότητά τους να παρέχουν υπηρεσίες υψηλής ποιότητας· τονίζει ότι είναι σημαντικό να διατηρηθούν και να προωθηθούν οι συμβάσεις ανατιθέμενες κατ' αποκλειστικότητα ως ισχυρό μέσο προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι δημόσιες συμβάσεις υποστηρίζουν ευρύτερους κοινωνικούς στόχους, την

κοινωνική οικονομία και την πολυμορφία των εμπλεκόμενων φορέων· ζητεί, ως εκ τούτου, να ενισχυθεί η υφιστάμενη δυνατότητα των κρατών μελών και των αναθετουσών αρχών να εξασφαλίζουν, ειδικά για φορείς που δραστηριοποιούνται σε μη κερδοσκοπική βάση, συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων· καλεί την Επιτροπή να επανεξετάσει το όριο των τριών ετών και την υποχρέωση να μην έχουν παρασχεθεί αυτές οι υπηρεσίες κατά την τελευταία τριετία δυνάμει του άρθρου 77 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ·

91. ζητεί την καλύτερη χρήση της επιλογής που προβλέπεται στο άρθρο 71 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ να επιτρέπονται οι πληρωμές απευθείας στους υπεργολάβους· καλεί τα κράτη μέλη να προωθήσουν τη διαφάνεια των πληρωμών που πραγματοποιούν οι δημόσιες αρχές προς τους αναδόχους και τους υπεργολάβους, καθώς και των πληρωμών που πραγματοποιούν οι ανάδοχοι προς τους υπεργολάβους ή τους προμηθευτές τους·

92. καλεί την Επιτροπή να επικαιροποιήσει τα εργαλεία της για την παρακολούθηση του ανταγωνισμού στις δημόσιες συμβάσεις· θεωρεί ότι με τη βελτίωση των μεθοδολογιών και των τεχνολογιών για την ανάλυση της αγοράς, με την ενσωμάτωση της προηγμένης ανάλυσης δεδομένων και της τεχνητής νοημοσύνης, η ΕΕ θα πρέπει να προσπαθήσει να προωθήσει ένα περιβάλλον δημόσιων συμβάσεων που εγγυάται περαιτέρω ανταγωνισμό, δικαιοσύνη, διαφάνεια, στρατηγική αξία και ισότητα· πιστεύει ότι τα μέτρα αυτά μπορούν να συμβάλουν στην καλύτερη κατανόηση του ζητήματος του χαμηλού ανταγωνισμού στις δημόσιες συμβάσεις και να στηρίξουν την εκπόνηση νέων προτάσεων για την απλούστευση της πρόσβασης των επιχειρήσεων στους διαγωνισμούς·

°

° °

93. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.